

50

TEHETSÉGES
MAGYAR FIATAL

Generation Y

A portrékat írták:

Bokor Gabriella
Bukta Zsuzsa
Dubinyák Réka
Falus Tamás
Németh Ildikó
Póta Szilvia
Rege Sándor
Varga Sándor Márton

A portrékat fotózta:

Tóth Milán

Áfra János

FOTÓ: JAMBOR ZSÓFIA

Áfra János mentora Révész Zsuzsa: *A tehetségek támogatása valójában egy természetesen emberi ösztön, hiszen a túlélésünk záloga az, hogy akik utánunk jönnek, mennyi értékkel árasztják majd el a világot. János igazán tehetséges költő, már az első két kötetével is felhívta magára a figyelmet. A program alatt azon fogunk dolgozni, hogy tehetségével, soráival minél több emberhez tudjon eredeti csatornákon, eredeti módon szólni, így minél több fiatalhoz jusson el a költészete.*

Teremtő és közvetítő

Költő, műkritikus, szerkesztő, egyetemi óraadó, kultúraszervező, irodalmi táborok aktív résztvevője. 2017 tavaszán Rómában képviselte Magyarországot egy nemzetközi költészeti fesztiválon. Az olasz mellett angol, német, spanyol, észt, szerb fordításban is jelentek már meg költeményei.

Kritikákat ír kiállításokról, tárlatnyitásra is gyakran felkérlik. Korábban tanult festészetet. „Sajnos most nem fér az életembe a festés, de később szeretnék foglalkozni vele, legalább a magam öröme.” Az írás és a szerkesztés mellett, a mester- és doktori képzés után óraadó lett a Debreceni Egyetem bölcsészkarán, kortárs magyar irodalmat, kritika- és kreatív írást tanít. Emellett kultúraszervezőként tevékenykedik, a KULTOK konferenciasorozat főszervezője, a József Attila Kör elnökségi tagja. 2017 nyarán immár hatodik alkalommal tart szemináriumokat a kortárs líráról és prózáról a Hajdúböszörményi Író Táborban középiskolásoknak. Együtt elemzi a fiatalokkal szárnypróbálgatásaikat.

Miközben a diákoknak ő ad tanácsokat egyfajta mentorként, neki is szüksége van mentorra, ezért is vár útmutatásra a La femme 50 tehetséges fiatal programban. „Még nehezen kezelem a stresszhelyzeteket, éjszaka is pörög az agyam, gondolkodom, miként lehetne megoldani a rám váró feladatokat. Szeretném megtanulni, hogyan lehet legalább éjszaka félretenni a gondokat. Javítani kell még a kommunikációs képességemen is, hogy még inkább az irodalom megszerettetésének szolgálatába állíthassam.”

Eddig két vereskötete jelent meg, elismeréssel fogadták a kritika. Még idén szeretné megjelentetni a harmadikat. Új költeményei a rituális, mágiikus hagyományokkal foglalkoznak, megidézik azt a szemléletet és nyelvhasználatot, amellyel a középkor embere ezekhez és a természethez viszonyult. Első drámáját a debreceni egyetemi színpad alkotócsoportja, a Színláz Stúdió mutatta be, a készülő másodikát is felkérésre írja: általános iskolások fogják játszani, a középpontban pedig a környezettudatosság áll, melyre mindennapi életében is odafigyel.

Robotikából a telemedicinába: Újratervezés?

Már fiatalon alkalma nyílt nemzetközi megmérettetésekre is. Nyilván rajtelőny volt ehhez, hogy kiskamaszként kezdett programozni... Azután a tehetségkutató versenyeken már nemzetközi tapasztalatokat szerezhetett.

Általánosságban megfogalmazva informatikával foglalkozik Bálint Karola. „Még a csongrádi gimnáziumban az informatikatanárainak köszönhettem nagyon sokat, ők motiváltak és tanítottak, e nélkül talán most valami más területtel foglalkoznék.” Tizenkét évesen kezdett a programozásba, egy ideig robotikával próbálkozott, majd már alkalmazásfejlesztéssel is. Csapattal többször indult különböző országos robotikaversenyeken, illetve a FIRST LEGO League közép-európai versenyén, valamint a RoboCup nemzetközi megmérettetésén is.

A robotika mellett elkezdett egy egyéni projekten dolgozni, a ShopMap alkalmazáson. Elyerte vele a Magyar Ifjúsági Innovációs és Tehetségkutató Verseny harmadik díját, illetve bemutathatta egy nemzetközi fórumon, Londonban és az Intel innovációs versenyén, Phoenixben. 2016-ban ugyanis a Magyar Innovációs Szövetség két magyart is kijuttatott az Intel International Science and Engineering Fair (ISEF) világversenyére, az egyik Bálint Karola volt. A bevásárló-mobilalkalmazással, amelyen azóta már nem dolgozik, elhozta a versenyről az Oracle Academy 5000 dolláros különdíját. „Maga a verseny és a projekten való munka mindenképpen nagy mérföldkő volt a szakmai életemben” – értékeli karrierjének ezt az eseményét.

2015-ben kezdte meg tanulmányait a Szegedi Tudományegyetem programtervező informatikus szakán. Felvételt nyert az Eötvös Loránd szakkollégiumba is, ahol csatlakozott az informatikai műhelyhez. Jelenleg a digitális egészségügy, a telemedicina az, ami a leginkább foglalkoztatja. „Gyerekként orvos szerettem volna lenni, de azután elbűvölt a hatalmas lehetőség az informatika világában.” Szerencsére rájött, hogy a kettőnek elég sok köze van egymáshoz, hiszen a

Bálint Karola

technológiai újítások nagyon is befolyásolni tudják az egészségügy hatékonyságát – állítja határozottan.

Ezt szem előtt tartva mostanában egy olyan csoport szervezésén dolgozik, amely olyan fiatal, innovatív szemléletű emberekből állna össze, akik képesek lehetnek a magyar digitális egészségügy fejlődését felgyorsítani. A csoport tevékenységi köre magában foglalja az ötletelést és az alkotást, a kutatást, valamint az ismeretterjesztést is. „Emellett célom természetesen az egyetem befejezése, és fontos számomra az ottani kutatásból a lehető legtöbbet kihozni, illetve folyamatosan tanulni, minél több ismeretet összegyűjteni.”

A mentorprogramban sokat segítene neki egy olyan mentor támogatása, aki ösztönzi és biztatja a tanulmányai, kutatása, projektje folytatásában, illetve szakmai tanácsokkal látja el. „Szeretnék minél több új embert megismerni, hasznos kapcsolatokat szerezni. Hiszek a közös munka, az összefogás erejében.”

Bálint Karola mentora dr. Beck György:

Karola olyan sokoldalú, inspiratív, fiatal, szívderítően optimista tehetség, aki felfedezni, megérteni, tenni és alkotni vágyik, mindemellett nemcsak saját munkája, hanem tudományos, üzleti és társadalmi kérdések is izgatják! Nagyon remélem, hogy a közös munkánk során sikerül majd megtalálni azt a néhány igen érdekes és izgalmas területet, ahol nagyon komoly és jelentős eredményeket várhatunk tőle a jövőben!

Versmondó, költő, slammer

Számtalan díjat tudhat magáénak a 17 éves ifjú. Élvezi, hogy szinte minden formában foglalkozhat az irodalommal, a magyar nyelvel, és tevékenységét még pódiumokon is népszerűsítheti.

Közgazdász édesapja imádja a verseket, gondolta, fiaival is megszeretteti őket. Benjáminnal és öccsével rendszeresen verses CD-ket hallgattatott, már kisiskolás korukban. Egyetértett vele az angoltanár édesanyja is, így a pécsi családban örültek, hogy a túlságosan mozgékony fiúkat egy időre sikerül a lemezjátszó elé ültetni. „Elsősorban Latinovits-lemezeket hallgattunk, számomra ő az örök kedvenc. Kezdetben kicsit kötelező jellegetűnek tűnt a vershallgatás, de egy idő után már átfordult nagy-nagy szeretetbe” – emlékezik. Ma is kicsit fájoan gondol vissza arra, hogy az általános iskolában még nem jutott tovább versmondásban az „osztálykimmittudból” az iskolai döntőbe, igaz, nyolcadik osztályban már a Szép magyar beszéd országos verseny Kazinczy-aranyjelvényese lett, majd megnyerte a Baranya megyei szavalóversenyt.

Később kárpótolták a további díjak, melyeket az immáron Pécsi Tudományegyetem Gyakorlóiskolájának tanulójaként az első három gimnáziumi éve alatt nyert. Még felsorolni is sok őket, de azért álljon itt néhány elismerés. 2016-ban a Kaleidoszkóp Nemzetközi VersFesztivál díjasa lett. Több száz pályázó közül választották ki és hívták meg 2016 tavaszán a Kárpát-medencei Középiskolás Irodalmi Pályázat sárvári irodalmi táborába, idén pedig a Kárpát-medencei Madách–Mikszáth vers- és prózamondó versenyt nyerte meg. A Kismenők című televíziós tehetségkutató versenyen egy ország ismerhette meg tudását.

Sokat olvas, főleg magyar irodalmat. Kedvenc költője Szilágyi Domokos, valamint Lackfi János: „Ő sem az a zárkózott típus, ő is minden médiafelületet megragad, hogy továbbítsa üzenetét.” Bánki Benjámin 12 éves korában kezdett el verset írni: „Mindennap törekszem arra, hogy olvassak és írjak sorokat, mert meg szeretném mutatni, ami bennem van. Mindennek, ami körülvesz minket a világban, megvan a

Bánki Benjámin

maga líraisága és szépsége, ezek foglalkoztatnak, amikor verset írok.” Ifjú költőként sem maradtak el a díjak. 2015-ben a Magvető Kiadó Költőállomás pályázatán szabadvers kategóriában lett első. A Nemzeti Tehetségsegítő Tanács Felfedezettjeink pályázatán közönségszavazó lett. Tavaly pedig elnyerte a Nemzeti Földművelésügyi Minisztérium által szervezett Földművelésügyi Tehetségsegítő Program ösztöndíját. Belekóstolt a slam poetry előadói műfajába is: 2015-ben a Ki Mit Tube online videoverseny abszolút nyertese lett.

A La femme 50 tehetséges magyar fiatal programjában határozott célja van: „Szeretnék olyan társakat találni, akik teljesen mással foglalkoznak, mint én, mégis tudnánk közös produkciót létrehozni. Azt is szeretném, ha még többen megismernék. Szeretném, ha mentorem egyszerre tudna nekem tanácsot adni, miként lehetnék jobb, és segítene pályám menedzselésében.”

Jövőre érettségizik. Egyetemen szeretne tanulni, de még bizonytalan, merre is tovább. Csak egyben biztos: „A jövőben is szeretném ápolni a magyar nyelvet, terjeszteni a magyar kultúrát, közelebb vinni a diákokhoz, mindenkihez.”

Bánki Benjámin mentora Lackfi János: Bánki Beni jól bánik a szavakkal, és ez nála kettős tehetség. A papíron is vitéziül hadakozik, és közönség előtt se jön lányos zavarba. Márpedig ilyen irodalmárookra nagy szükség van. Beninek az egyensúlyt kell megtalálnia színi és írói lénye közt, s akkor játszva elhordozza azt a terhet is, hogy már most befutott, ismert ember. Ja, és szuper lenne, ha megmaradna mostani nyílt kedvessége. Kicsit túl sokat várolok? Sebaj, bízom benne.

Böszörményi Edit

Régész a vízben!

Mindig azzal foglalkozott, ami igazán érdekelte, például bűvárlással, keleti kultúrákkal, képző- és iparművészettel, a Mediterráneum történelmével, antropológiával, régészettel, fotogrammetriával. Nem akart egyikkel sem felhagyni, és így jutott el a tengeri régészethez, mely gyakorlatilag mindezt magában foglalja. Ide aztán mindenféle tudás szükséges.

Lényegében a Debreceni Búvárklubban nőtt fel Böszörményi Edit, uszónyos és bűvárlóként versenyzett. Édesapja és édesanyja is barlangászott, de az ő karrierjének anyukája volt az energizáló motorja, aki nem tudott úszni, és éppen ezért szerette volna, hogy Edit megtanuljon.

Elvégezte az ELTE Bölcsészettudományi Karát, amit ugyan több külföldi ösztöndíjjal megalapozott, de még így is nagyon papírszagúnak érzett, ezért aztán átnyargalt a Southamptoni Egyetemre, ahol a régészeten keresztül megismerkedett a geológiával, a molekuláris biológiával, a paleontológiával. Rengeteg olyan területre nyert bepillantást, amelyek itthon nem tipikusan a bölcsészképzés részei.

Ezt fontosnak is tartja hangsúlyozni a tengeri régészetről tartott előadásai során, mert szeretné, ha a fiatalok tisztában lennének azzal, hogy milyen színes továbbtanulási lehetőségeik skálája, és nem csupán az a húsz szak létezik, amelyről hallottak. „Szerencsés az időzítésünk nekünk, fiataloknak, mert egyre több lehetőségünk van. Számomra ilyen a tengeri régészet. Minden alkalommal rajongással kezdek egy új projektbe, és a jövőben kutatni, illetve tanítani szeretnék” – mondja.

Fő kutatási területe, a délkelet-ázsiai országok víz alatti kulturális öröksége, Vietnámot, Thaiföldet és Kambodzsát vizsgálta esettanulmányjaiban. A korábban Indonéziában szerzett ismereteit szeretné tovább folytatni PhD-tanulmányai során is – az archeometria irányában. Most ehhez keres iránymutatást a La femme 50 tehetséges fiatal programjának segítségével, hiszen kicsit elveszve érzi magát ezen a még felfedezetlen terepen.

„Alapvetően nem azt nézem, hogy egy adott témát hol tanítanak, hanem azt keresem, hogy kihez köthetők olyan kiemelkedő kutatások, amelyekhez kapcsolódni szeretnék, és ő melyik egyetemen oktat, mert én abba az intézménybe szeretnék bejutni, ahogyan ez a mesterdiplomám megszerzésénél is történt. Sosem egy helyhez kötődöm, hanem azt tartom szem előtt, hogy mit akarok csinálni, és a világ végére is elmegyek érte” – nevet a szabadságot mindenekfelett kereső Böszörményi Edit, aki a városi maratont is csak városnézésnek, egy tó körbefutását is kirándulásnak tekinti, miközben országos bajnok ultramaraton-futó – hogy végül ezt ki ne felejtjük.

FOTÓ: JUAN GRIZ

Lapzártáig a mentor személye még nem végleges, a mentorról és más aktualitásokról a program weboldalán talál naprakész tájékoztatást: lafemme.hu/tehetseg

Csernov Miklós

Szépen hangzó történet

Az eupónium azt jelenti: szépen hangzó. Az említett hangszert magyarul leginkább baritonkürtnek hívják, és bár Magyarországon sem középfokon, sem felsőfokon nem oktatják, azért nem lehetetlen mégis e hangszer mesterévé, sőt művészévé válni.

Csernov Miklós mentora Lőrinczy György: Miklós csodálatos tanító és fantasztikus ember. Arra tanít engem és mindannyiunkat, hogy a saját képességeinkből és adottságunkból kiindulva kell megtalálni azt az életfeladatot, ami boldoggá tud tenni. Ez az üzenet meggyőződésem szerint nem csak a kilátással élőkre igaz. Abban fogom az ötleteimmel és a tapasztalataimmal segíteni, hogy együtt érdekes zenei programokat hozzunk létre. Hajrá Miki, köszönjük a tanítást, és Velel vagyunk!

A történet a debreceni rehabilitációs intézetben kezdődött. Az óvodáskorú Csernov Miklóst egy vizsgálat alkalmával bekísérték egy szobába, mely telis-tele volt kicsi hangszerekkel. A kisfiú hosszan és a világról teljesen megfélelkezve játszott velük, úgyhogy egyértelmű volt: érdemes lesz zenét tanulnia. Mivel azonban csonka bal karral született, nem volt egyszerű a hangszerválasztás. „Körbejártuk a békéscsabai zeneiskolát, hogy melyik az a hangszer, amit tudnék tartani – és meg is szólaltatni. Így kerültünk Szűcs Csabához, aki megmutatta a baritonkürtöt. Ezt az ölembe kapom, és a jobb kezemmel tudom használni a billentyűket. Ajakrezgással kell megszólaltatni, és amint ezt megpróbáltam, rögtön sikerült is. Eldől, hogy ez lesz az én hangszere.”

Ettől kezdve nem volt megállás. Versenyeket nyert, még kiskamaszként bekerült a Körös-parti Junior Fúvószenekarba, és „onnan kezdve a fúvószenekar életem egyik meghatározó élménye lett”. A békéscsabai Bartók-konzervatóriumban folytatta, továbbra is Szűcs Csabánál, de mivel hivatalosan a baritonkürtöt középfokon már nem oktatják, Miklóst harsónaként regisztrálták. A bürokrácia szorításából érettségi után is sikerült kibújni. „Neumayer Károly tanár úr, a Pécsi Tudományegyetem Művészeti Karának docense sokszor járt Békéscsabán, és hallott játszani. Hála neki és későbbi tanáromnak, Bazsinka József tubaművésznek, akik felvállaltak, sikeres

felvételi vizsgával Pécsre kerülhettem egyetemre. Oda hivatalosan tubásként vettek fel.”

Az egyetem után Kiskunlacházán kapott zeneiskolai állást. „Életem része lett a Kiskunlacházi Ifjúsági Fúvószenekar is. Tanárként besegíték a munkába, és ha a karmester, zeneiskolánk trombitatanára éppen nem ér rá, másodkarnagyként én állok be helyette.” Hangszere iránti szeretete pedig csak erősödik, Miklós a tanítás mellett azon is dolgozik, hogy miként lehetne a baritonkürt intézményesített közép- és felsőfokú oktatását is megvalósítani. Akkor nem kellene a hangszert tanuló gyerekeknek mindig másik hangszert megadni „hivatalos szakként” – úgy, mint neki a múltban.

Másik nagy vágya egy rézfúvós együttes, kicsit keményebb, rockosabb, metálósabb iránnyal. A terv még kísérleti stádiumban van, baráti társasággal próbálgatják egyelőre. Klasszikus rockot és metált játszanak, például Iron Maident, de Miklós nem zárja ki, hogy ő maga is írjon számokat a zenekarnak. Mindig is érdekelt a zeneszerzés, az egyetemen például két barátjával szerzői estet szervezett, ahol egymás darabjait adták elő. „Élvezem a tanítást, nagyon szeretek gyerekekkel foglalkozni, illetve a kreatív gondolataimat ebbe az irányba is szeretném kiteljesíteni. Rock stílusban még nem írtam számot, majd meglátjuk, mi lesz belőle. Előfordult már, hogy homlokon csókolta a múzsa, remélem, lesz még rá alkalom.”

Detrik Szimonetta mentora Szűcs Ildikó: Szívmivel tavaly óta ismerjük egymást, köszönhetően annak, hogy megalapította, vezeti és szervezi a Human Behaviour Associationt, azaz ugyanazon a pályán focizik, mint én. Agilis, okos, kreatív. Tudja, hogy mit szeretne, és ezért megtesz mindent. Örültünk egymásnak, amikor a program kapcsán ismét egymásra találtunk, talán csak a két rettenetesen elfoglalt ember problémájával nem számoltunk. De rajta vagyunk a megoldáson!

Detrik Szimonetta

Egy többlépcsős tanulási folyamatot építettek fel a maga nemében első, Human Behaviour Association (HBA) nevű diákszervezetben Detrik Szimonetta és társai. Egyrészt munkacsoportokban, interaktív keretek között mélyülnek el a HR-szakma témakörökben. Másrészt kéthetente HR- és pszichológiai készségfejlesztő tréningjeik vannak, és elindították businessprojekt-rendszerüket. A szervezetben 22 tagjuk interaktív módon, az egyetemi tanulmányait kiegészítve, minőségben fejlődhet a szakterületén.

Szimonetta ambíciózusan, lendületesen vetette bele magát minden feladatba: jelenleg vezetés és szervezés mesterszakot végez. Emellett egy éve a Jövőt Építők Generációja Egyesület HR-vezetője. „Nagyon fontosnak

Az első az ember

A Budapesti Corvinus Egyetem Közgazdaságtudományi Karának kiváló hallgatójaként szerzett diplomát. A legfontosabb eredménye viszont, hogy közel másfél évvel ezelőtt megalapította az ország első HR- és munkapszichológia-fókuszú diákszervezetét.

tartom az emberi erőforrásokkal és munkapszichológiával foglalkozó szakemberek minőségi képzését – vallja. – Diákszervezetünkben az egyetemi tanulmányokat kiegészítve olyan készségeket sajátíthatnak el a tagok, amelyek később előnyösek a munkaerőpiacon. Célom az is, hogy átadjam nekik hangsúlyozottan humán érdeklődésemet.”

Nem véletlen, hogy Lee Iacocca, az amerikai autópár nagymenője, a Ford egykori vezérigazgatója és a Chrysler megmentője, jelenlegi elnöke szavait választotta mottójául: „Végso fokon minden gazdasági tevékenység három szóba sűrítendő: ember, termék és profit. Az első az ember. Ha nincs jó csapatunk, a másik kettővel se megyünk sokra.” Detrik Szimonetta harcos erénnyel foglalkozik a fiatalok fejlesztésével, szlogenje: „Aktiváld magad!” Életében ennek nagy jelentősége van: „Mindig azon szeretnék dolgozni, hogy átadjam nekik: bármit elérhetnek, csak a saját döntésükön múlik.”

„Saját vállalkozást szeretnék majd indítani, körülbelül fél év múlva, ahol a fiatalok kompetenciaalapú fejlesztésével fogunk foglalkozni – beszél terveiről. – Előtte szeretném a cég kompetenciárást egy alapos kutatással alátámasztani, felkeresni a trénereket, akik tanítanak majd nálunk, és felkészülni az indulásra. Nagyon kevés ilyen vállalkozás van most a piacon, nem tudok olyanról, amelyik ilyen tudatosan készült volna.” Szeretné, ha az elkövetkező 2-3 évben az ő vállalkozása válhatna Magyarország első számú, egyetemistákat fejlesztő tréningcégévé.

Alaposan átgondolta az is, hogy mit vár a La femme 50 tehetséges fiatal mentorprogramjától: „Azt, hogy továbbépíthessem a kapcsolatrendszeremet. Új, inspiráló embereket ismerhessek meg. Szeretném, ha a mentormmal megismernék egymást, egymás motivációit, és amellett, hogy tartalmas beszélgetéseken keresztül terelget engem azon az úton, amelyen tovább szeretnék haladni, én is adhasak számára inspirációt.”

Dinya Dávid

Párhuzamos Szerelmek

Ha gyerekként megkérdezték arról, mi szeretne lenni, rögtön rávágta, hogy zeneszerző és filmrendező. Ez utóbbi az évek során operatőrre módosult. Elvégezte a karmester és karvezetés szakot, sok mindennel foglalkozik, de az egyik legnagyobb vágya, hogy a klasszikus zenét valamilyen módon a mozgóképpel elegyítse.

Dinya Dávid mentora Bán Teodóra: Izgalmas látni, hogy ez a világot magának meghódítani induló, mostani ifjú generáció mennyire tudja: a kiemelkedő tehetség és a szakmai felkészültség az alap, de a sikerhez az is kell, hogy reálisan megismerjék és környezetükkkel is elfogadjassák magukat. Mentorként, a tapasztaltabb jogán boldogan segíték ebben.

Ő maga sem tudja, hogy a kép vagy a hang volt-e előbb, mindkettő érdekelte már a kezdetektől fogva Dinya Dávidot. „Hetedikes voltam, amikor kikölcsonőztünk nyárra egy kamerát, egy évvel később pedig kaptam is egyet a családtól. Azzal éjjel-nappal mindent felvettem a katicabogártól kezdve a templomtoronyig.”

A hangszerek is érdekelték, volt egy kicsi szintetizátor, nyolcévesen azon improvizált. A zenetanulást harmadikosként furulyával kezdte, klarinétal folytatta, aztán jött a zongora, amivel szintén szerelembe esett. „Szüleim elmondása szerint mindig nagyon vonzódtam a zongorához, azonban a zeneiskolai felvételin az a tény döntött, hogy nem volt otthon saját hangszere, ezért a zongoratanulás szóba sem jöhetett.” Nyolcadikban eldöntötte, hogy zeneszerzés szakra jelentkezik a Bartók Konziba. Felvették, és ezzel boldog is volt, nem vágyott hangszeres előadó-művészi karrierre. A karmesterségre viszont egyre jobban. Hogy szeret-e irányítani? „Ha azt mondom, hogy ötezer százalékosan, az elég kifejező? A családomat az örületbe szoktam kergetni azzal, hogy mindig mindenkit irányítani próbálok, mint egy zsarnok.”

Erettségi után jött a Zeneakadémia, zenekar- és kórusvezető szakon, de közben érezte, hogy hiányzik neki a klarinét. Ráadásul egyre jobban vonzódtott ahhoz, amit gyerekkora óta szeretett volna megtanulni: a

szaxofonhoz. A szaxofonozás mellett újra elkezdett klarinétórákra járni. Emellé jött még némi hegedű- és ütőtanulás. Most éppen a fagottozás gondolatával kacérkodik. Ha egyedül van otthon, leginkább a zongorához ül le. „Akkor szétverem. Meg énekelek is. Nyilvánosság előtt viszont nem szeretek zongorázni. Az én hangszerelem a zenekar meg a kórus.”

„Rendes munkahelyként” pedig egy szolfézs- és zeneelmélet-tanári félállást említ a pestszentlőrinci Dohnányi Ernő Zeneiskolában. Gyakran tart történetbe ágyazott, interaktív hangszerebemutatókat, az elmúlt időszakban leginkább gyerekeknek, de nyitna más korosztály felé is. A program végén egy-egy jelentkező a zenekar előtt is vezényelhet. A Müpa Fesztiválszínházban ő vezényelte a Szentivánéji balett című ifjúsági koncertet. „Az első alkalommal az előadás koreográfusa fel is küldött a színpadra táncolni. Őszintén? Jobban tartottam attól a néhány perctől, mint annak idején az érettségítől. Bár remekül sült el, igencsak idegen terep volt ez számomra.”

Szívesen felpedzsdítené koncertező életét, ugyanakkor egész estés filmet is rendezne, amely lehet akár zenei témájú, akár nem. Vagyis már megint és még mindig a kép meg a hang. Még valamire vágyik: interaktív műsorokat készíteni gyerekeknek, kinyitni a fülüket-elméjükkel a komolyzenére, „hogy ne állandóan a telefonjukat nyomkodják”.

Ecsenyi Szilárd mentora dr. Korondi Péter: Az emberek általában a sikereiket szeretik felsorolni, pedig a tehetség abban is megmutatható, hogy valaki miként tud úrrá lenni egy nehéz helyzeten. Szilárd kitartó szívósságával válhat példaképpé.

Mindig is érdekelte Ecsenyi Szilárdot, hogy hogyan épül fel a minket körülvevő univerzum, de úgy általában is küldetésének érezte, hogy fel legyen vértelve az olyan divatos áltudományos nézetekkel szemben, mint a horoszkóp vagy az örökmozgókról szóló elméletek. „25 évesen már házas voltam, most fog születni a kislányunk, ami arra kötelez, hogy családfenntartó legyek. A jelenlegi munkám szerint programozó vagyok, de amikor időm és energiám engedi, a szupravezetés elméletével vagy kvantuminformáció-elmélettel foglalkozom.” Nehezen szakad el a tanulmányaitól. Azért is, mert voltak a kutatásai során figyelemre méltó állomások. „A legnagyobb eredményemnek egy SPECT-szimulátort tartok. A programot azért gondolom nagyszerűnek, mert egy gyakori numerikus problémát küszöböl ki.”

Amikor megkérem, hogy kívülálló számára is tegye érthetővé kutatása lényegét, magyarázatba kezd. A SPECT egy funkcionális képalkotó eljárás, érzékenysége rendkívül fontos a betegségek kiszűrésében és prevenciójában. „A mai vizsgálatok módszerének az a legnagyobb baja, hogy például az érszűkületek vagy a daganatos szövetek megjelenítéséhez túl sok radioaktív anyagot kell alkalmazni. Ami ugye azt jelenti, hogy a beteget esetleg a radioaktív sugárzással még

Ecsenyi Szilárd

A kutatás tétje: az életünk

A bemutatkozásakor programozóként ismertem meg. Majd beszélgetésünk közben elárulta, hogy fizikusként absolválta a BME-n, de a diplomát egyelőre nem szerezte meg. Ennek ellenére biztosra veszi, hogy fog ő még fizikusként dolgozni. Ez átmeneti időszak, mondja, parkolópálya. Addig is igyekszik a kutatásaiban előrébb jutni.

betegbé tehetjük. A SOTE biofizika tanszékén alakult kutatócsoport feladata az volt, hogy kidolgozzon egy módszert, hogyan lehetne a diagnózist kevésbé veszélyes módon megalkotni. Az én feladatomból az volt, hogy rájöjjenek, mi okozza a hibát a szimulációban.”

Szilárd kitalált egy eljárást, amellyel sikerült elkerülni, hogy a számítógépnek egy óriási számhalmazzal kelljen dolgozni, lényegében lecsökkentette a számhalmazok méretét. Sajnos azonban a jelenleg alkalmazott, úgynevezett szcintillációs detektorok nem eléggé érzékenyek ehhez, így a kutatás egyelőre megfagyott. „Valószínűleg nem ez fog gazdaggá tenni, de élvezem, amit csinállok!”

De hogyan tudná segíteni őt a La femme 50 tehetséges magyar fiatal program a továbblépésben? „Alapvetően azt várom a programtól, hogy olyan kutatók is felfigyeljenek rám, akiknek megtalálására más körülmények között sokkal több energiát kellene fordítanom. Kutatótársakra van szükségem. Hátha akad olyan is, aki a kutatási problémámban tud ötletet adni.” Szeretné azt is elérni, hogy a diplomamunkáját az akkumulátor-technológia szaktekintélyei is megismerjék. „Biztosra veszem, hogy tartalmas beszélgetést folytathatnék olyan kutatókkal, akiket szintén érdekel az akkumulátorok reverzibilis kapacitásának növelése.”

Eszenyi Gábor Dániel

Szakmája szerelmese

Megfontoltsága, komolysága miatt tényleges koránál jóval többnek nézném. Nagyon fiatalon, 22 évesen lett hirtelen séf tavaly a szűk hazai élvonalhoz tartozó Tanti étteremben, amelyet akkor bezárás fenyegetett, miután többszöri, hirtelen séfváltást is el kellett szenvednie.

A céloom tíz éven belül minimum két Michelin-csillag, aztán a harmadik elnyerése is – szögezi le a Magyarbolyból származó Eszenyi Gábor Dániel. A Tantiban jövőre vagy legkésőbb két év múlva szeretné visszaszerezni azt az egy Michelin-csillagot, amelyet az étterem korábbi két séfje egymást követően elnyert. Azután újabb két éven belül még egyet.

Szakközépiskolásként körbejárta a baranyai pincészeteket. Hamarosan olyan neves éttermekben dolgozott, és igyekezett minél többet elsajátítani az ottani séfek tudásából, mint a villányi Bock Óbor étterem vagy a pécsi Zsolnay étterem és kávéház. Egy évig Írországban dolgozott szakácsként, de nem azt a munkát kapta, amit szeretett volna. Ezért hazaköltözött. A Tanti jelentkezett 2016. márciusban próbafőzésre, és rögtön fel is vették. 2015-ben a Tanti Michelin-csillagot kapott, de a séf ez után távozott az étteremből. A tulajdonos a bezárást fontolgatta. A következő séf alatt az étterem ismét megkapta a Michelin-csillagot, de augusztusban, az éttermi szünet lejárta előtt kiderült, hogy a séf az üzletvezetővel együtt távozik. Csütörtök volt, hétfőn pedig nyitni kellett...

A tulajdonos végleg lakatot akart rakni az étteremre. „Azt, hogy én lettem az új séf, az étterem magasán kvalifikált sommelier-jének, a szakmában csak Őcsinek hívott Angerman Lászlónak köszönhetem. Szenvedélyt és fantáziát látott bennem” – meséli. A tulajdonost sikerült meggyőzni, hogy Őcsi üzletvezetőként, Dani séfként képes lenne továbbvinni a kis budai bevásárlóközpont sarkában működő fine dining éttermet.

Nyitáskor csak egy tanuló szakács volt mellette, a pincérek rengeteget segítettek neki a konyhán. Daninak sok feladata van. „A legfontosabb munkám a fiatal csapat összetartása, jelenleg hat szakácsból, két cukrászból és három konyhai kisegítőből áll” – mondja. 90 százalékban az ő elképzelései alapján születnek a különleges ételek, a többen ötletelnek a kollégáival. Egyre gyakrabban használ magyar szürke marhát, akasztói pontyot, mangalicát. „Minden étlapunkon szerepel autentikus magyar étel, de kicsit újragondolva” – mondja, bár eleinte franciásabb vonalat vitt.

Vasárnap kivételével reggel 9-től este 11-ig, éjjelig is az étteremben van. Fiatal vezetőként eleinte azt hitte, minden csak akkor megy gördülékenyen, ha ő is állandóan dolgozik, jelen van. Most már úgy gondolja, időnként magára hagyhatja a konyhát. Áprilisban két hétig ismét tanul, ingyen dolgozva Heston Blumenthal egyik éttermében. Szakmai szempontból látja azt az utat, amelyen a fejlődése érdekében járnia kell. A La femme 50 tehetséges magyar fiatal programnak azért örül, mert lehetősége lesz olyan mentortól tanulni, aki a világlátását és a személyiségét is fejlesztheti.

Eszenyi Gábor Dániel mentora Kereszty Gábor:

Dani egy megszállott. Olyan séf, aki álmodik, alkot és keményen dolgozik egyszerre. Nagyon fiatalon kapott hatalmas lehetőséget és felelőséget egyszerre. Cseppet sem rémiült meg! Elindult, hogy a legjobbaktól tanuljon a világban, hogy a legjobb lehessen itthon. Dani receptje: nagy adag elszántság, kosárrnyi ambíció, püpozott kanál profizmus és gesztusnyi művészet. A siker kombinációja. Várom, hogy vele dolgozhassak...

Fábián Márk

Egyensúly az élet minden területén

Üssük be a keresőbe: 'fábiánmárkmonocikli'! Nézzük meg a videóit, aztán ajukdozzunk, rémüldözzünk, tapsoljunk! Ezt a srácot látni kell! Tulajdonképpen minek róla cikk...?

A síkság ugyan kevésbé érdekelte, inkább vonzotta a hegy, de kamaszkorában ott bicajozni alig nyílt lehetősége. Budapesti létére maradt neki a közeli Városliget. Idő múltán kinőtte. Akkortájt kezdett Magyarországon népszerűségnek örvendeni a bike trial. Tervegette, hogy belevág, de az ahhoz illő kétkerekűk ára borsos... Ekkor látta meg egy szaklapban, hogy létezik itthon olyan egykerekűs közösség, amelynek rendezvényein lehet próbálkozni a monociklivel.

Kezdetben mindössze arra gondolt, hogy addig is fejlesztené az egyensúlyérzékét, amíg elegendő pénzt spórol össze egy valamirevaló kétkerekűre. Csakhogy már az első nyáron annyira beleszeretett az egykerekűzésbe, hogy attól kezdve abba se hagyta. Szabadságot hozott. „A sport helyett mással is tölthettem volna a szabad időmet, de a jó társaság és a kihívások miatt komolyabban kezdtem foglalkozni vele.” Sötétedésig hasonló érdeklődésű barátaival rózta a tereket, parkokat.

Extrém sport, képzelhetik... Plezúr a térden, ujj törlik, kék-zöld foltok mindenütt. Hogy mit szóltak mindehhez a szülei? Természetesen aggódtak, különösen a távollétek idején, de tudták, hogy az egykerekűsök nem az életüket teszik kockára. Anya, apa inkább tekintette hasznos szabadidős tevékenységnek. „Ahogy egyre több és több időt vett igénybe, főként édesapám aggódni kezdett, nehogy a tanulás rovására menjen. Matematikusként a mai napig visszafogott komolysággal tekint rá... Egyetemi tanár édesanyám viszont nagyon örül az eredményeknek!” Mert Fábián Márk mára ötszörös világbajnok, az extrém egykerekű-bajnokság tizenkétszeres első helyezettje. Hobbibringásból lett profi. Nem főállásban ugyan, de pillanatnyilag ez élete egyik legfontosabb elfog-

laltsága. Amennyi rendezvény csak van, azon részt vesz, mert akkor edzhet olyan nemzetközi szintű pályákon, amelyek egy-egy szezonhoz szükségesek.

Mindeközben, a papa öröme, matematika-fizika fakultációra járt a gimnáziumban, angolból nyelvvizgázott, kezdett konyítani az informatikához is. Elsőre föl is vették a Budapesti Műszaki Egyetemre! Elvégezte az alap-, majd a mesterképzést iparitermék-tervező szakon. „Főként a sport miatt részint félállásban, részint szabadúszó mérnökként különböző projekteken dolgozom főállás helyett; az azonban fontos, hogy gyakorlatban tartsam a tudásom.”

Ez hát élete másik legfontosabb elfoglaltsága. Két hazai vállalkozásban műszaki tervezéssel, mellette grafikával foglalkozik. És a műgyetem gép- és terméktervezés tanszékén gyakorlatokat tart egy háromdimenziós mérnöki tervezőszoftverről... Igyekszik mindkét területén a lehető legtöbb lehetőséget kiaknázni.

Sportoló? Csinálja, ameddig jól érzi magát. Ameddig fejlődik. Mérnök? Azt gondolja, a sportban szerzett tapasztalatait később ezen a területen hasznosíthatja. Nézzék csak meg a videóit!

Fábián Márk mentora Zwickl Dániel:

Márk profilja és eddigi életútja, továbbá az életfelfogása nagyon érdekes - mind a sport, mind a tanulás területén kiemelkedően teljesít. Izgatottan várom a közös munkát, legjobb tudásom és tapasztalatom szerint fogom segíteni őt az elkövetkező hat hónapban. Úgy ítélem meg, hogy fontos időszak ez az életében, ahol a szakmai és személyes segítség nagyon hasznos lehet a jó döntések meghozatalában.

Fábian Sára

Egy igazi amigo

Veszprémből került Budapestre, a Corvinus egyetem pénzügy és számvitel szakán tanul, és mivel egy nagyon összetartó közösség alakult ki körülötte, az első év végén megkérdezte a barátait, hogy lenne-e kedvük bemenni vele a kórházba, hátha tudnak segíteni az ott fekvő gyerekeknek.

Fábian Sára mentora Horváth Magyary Nóra:
A mentorálás kétirányú folyamat. Hogy én mit kapok Sárától? Elgondolkodtató helyzeteket, izgalmas agytornákat, az emberi kapcsolatok érzékenységet mérlegelő döntési dilemmákat. Inspiráló beszélgetéseket, melyek érzelmi és gondolatilag feltöltöttek. Szívvel köszönöm, drága Sári!

Az Amigos története egészen 9 éves koromig nyúlik vissza – kezdi Fábian Sára. „Hosszú ideig kórházban voltam, és láttam, milyen az, amikor valaki magányos. Én nagyon jó helyzetben voltam a többiekhez képest, mert ott voltak a szüleim, de a legtöbb gyerek szinte végig egyedül fektet az ágyában. Ezért úgy éreztem, hogy szeretnék visszaadni valamit, és lassanként egy egyetemi baráti társaság kórházi látogatásaihoz megszületett az Amigos Alapítvány.”
Ő volt a legjobban meglepve, amikor lelkes baráti társaságból pillanatok alatt egy ötventagú szervezetté alakultak, amelynek a legutóbbi önkéntes felvételijére további negyvenhárman jelentkeztek. Az Amigók jelenleg négy kórházban vannak jelen, és mindenhol lelkesen fogadják őket, hiszen az egyedül érkező önkéntesekkel szemben mögöttük egy szervezett és összetartó közösség áll, amelynek alapelve, hogy a gyerekeket semmilyen helyzetben nem hagyhatják cserben.

Számukra a csapatépítés legalább ugyanannyira fontos, mint hogy ténylegesen ott legyenek a kórházban, és jókedvre derítsék a gyerekeket, vagy tanuljanak velük. „Hiszem azt, hogy a non profit dolgokat is lehet profin csinálni, ezért gondolkodunk ugyanúgy, mintha ez egy profitábilis üzlet lenne, hiszen miért ne érdemelné meg a jó ügy azt, hogy profizmussal

álljanak mellé! Azt várom a mentoromtól is, hogy megmutassa, hogyan lehet ezt megvalósítani, hogy lehet fejlődni benne” – mondja Fábian Sára.

Mindig is érdekelte, hogyan lehet hatékonyan működtetni egy szervezetet. Szerinte nagyon fontos, hogy az önkéntesek állandóan motiválva legyenek – egyrészt azzal, hogy lehetőséget kapnak kibontakoztatni a képességeiket, másrészt azzal, hogy rögtön láthatják a munkájuk eredményét, akár egy gyermekmosolyban tükröződni, akár a háttér munkák kapcsán egy Facebook-poszt like-jaiban vagy akár az alapítvány bankszámlájának gyarapodásában.

„Nincsen nagyobb motiváló erő a hálaérzetnél, és nincsen annál szebb dolog, mint amikor a hála egy jó célt inspirál” – mondja Fábian Sára, aki idén ősszel Amszterdamban fog részt venni egy egyéves mesterségtanfolyamon, ahol stratégiáról és szervezetről tanul majd, hogy mire hazatért, létre tudjon hozni egy társadalmi vállalkozást az Amigoston belül, ahol azoknak a szülőknek teremtenek majd munkalehetőséget, akik hosszú ideig a gyerekeik ágyához vannak kötve. Mielőtt ilyen hosszú időre távozik, az alapítvány vezetését szeretné átadni másnak, hiszen egy szervezet akkor működőképes, ha az alapítója nélkül is életben marad.

Farkas Alexandra

Tudományt mindenkinek!

Sokszor érzi azt, hogy a kutatók hihetetlenül jó dolgokat találnak fel, de kifelé a kommunikáció valamiért elcsúszik. Néha óriási szakadék van a két oldal – a tudományok képviselői és a befogadók – között.

Szükség van olyan emberekre, akik mindkét oldalt megértik és hidat tudnak képezni köztük – mondja Farkas Alexandra. „Ez azért is fontos, hogy az áltudományos nézetek ne kapjanak lábra, mert manapság az emberek egyszerűen mindent elhisznek, amit mások leírnak.” Fiatal kora ellenére felismerte és fontosnak tartja ezt az évtizedek óta fennálló problémát, és minden erejével azon dolgozik, hogy bebizonyítsa: igenis lehet menő és közérthető a tudomány, és lehet olyan cikket írni, amit mindenki megért és érdekesnek talál.

Az ELTE Környezettudományi Doktori Iskola végzőse és az MTA Ökológiai Kutatóközpont Duna-kutató Intézet fiatal kutatója, környezet- és légköroptikai jelenségek kutatásával foglalkozik. Az ökológiai fénycsapdákat vizsgálja, illetve azokat a módszereket keresi, amelyekkel csökkenteni lehet a mesterséges fények vonzó hatását, mert az számos rovar, köztük a dunavirág kérszék pusztulását is okozza.

A fény iránti rajongása még a gimnáziumi években kezdődött, amikor keze ügyébe került egy titkosított déli-sarki jelenségről készült fotó, amelyen fényes körívek és foltok keringtek a Nap körül, miközben az égbolt kéknek látszott. Az ELTE földtudományi szakán aztán közelebbről is megismerhette ezeket a látványos halójelenségeket, és itthon szinte elsőként terjedelmes értekezésben foglalta össze őket, előadásai pedig pillanatok alatt rendkívül népszerűvé váltak.

Ennek köszönhetően hamarosan az ELTE környezetoptikai vizsgálatokkal foglalkozó laborjában találta magát, ahol gyorsan kiderült, hogy a kísérletezés és a matematika

helyett inkább az írásban talál magára. „Nagyon szeretek cikkeket írni. Élvezem, hogy kitalálhatok korábban nem létező, furcsa szavakat, ötletelhetek a címen... ez egyszerűen magával ragad” – mondja szenvedélyesen.

Lelkes hozzáállását eddigi eredményei is csak erősítik, hiszen azon túl, hogy az Élet és Tudomány, a Földgömb hasábjain publikál, több mint 34 magyar nyelvű cikke és számtalan nemzetközi szakpublikációja is megjelent, egy közel 500 oldalas könyv társszerzője, saját blogot is vezet, valamint ismeretterjesztő előadásokat tart. Sikerének kulcsa, hogy megtalálta, mire vágyik a közönség: rövid és hétköznapi közegben is értelmezhető tudományos beszámolókra.

A La femme 50 tehetséges magyar fiatal programba is azért jelentkezett, mert szeretné, ha több fórumon, szélesebb körben, nagyobb nyilvánosság mellett népszerűsíthetné a Környezettudományt. „Sokszor kérdezik, hogy hol leszek 20 év múlva. Ettől mindig kiver a víz. Én nem vagyok ilyen tervező típus. Mindig azt teszem, amit éppen kell, viszont tapasztaltam, hogy érdemes azzal foglalkozni, ami nagyon érdekel, mert a végén egész jó dolgok is kisülhetnek belőle. Az elején nagyon sokan lenéztek, amiért légköroptikai jelenségekkel foglalkozom, merthogy az úgysem jó semmire. Ehhez képest ennek köszönhetően lehetek az MTA-n, és beszélhetek a médiában a tudományról.”

Farkas Alexandra mentora Palugyai István:
Alexa kíváncsisága volt az első, ami lenyűgözött, s az a nyitottság, amely egyre ritkább manapság. Nem csak kiváló kutató, annál sokkal szélesebb horizonton mozog: szenvedélyesen igyekszik a tudományt mások számára is érdekessé és érthetővé tenni, s ezt egyre nagyobb biztonsággal gyakorolja. Egyéniségéből derül, optimizmus és céltudatosság sugárzik. Mindez együtt kellő záloga egy igazi tehetségnek.

Fekete Ildikó Írókától informatikáig

Kedves, közvetlen és nagyon szerény; holott van mire büszkének lennie. Az utóbbi három évben szinte az összes díjat, kitüntetést begyűjtötte, amit csak egy népművész megkaphat. Pedig az izzig-vérig vidéki lánynak csak hobbija a tojásfestés. „Főállásban” budapesti egyetemista, idén szerzi meg a mesterfokozatot matematikából.

Mentora két tojásfestő volt. Balog Ildikó népi iparművésztől technikai fogásokat sajátított el, Báling Lászlóné Arankától megtanulta, hogyan érdemes készülni a zsűrizésekre, milyen pályázatokon tanácsos indulni, hogyan kell bemutatót tartani. 2014-ben elnyerte a Magyar Kézműves Remek díjat, illetve a Népi Iparművész címet. Azóta is több díjjal jutalmazták, 2015-ben Junior Prima díjas, 2016-ban megkapta a Népművészet Ifjú Mestere címet.

Munkáit más ágazatokban alkotó népművészekkel együtt Kínában, egy évvel később Sydney-ben is bemutathatta már. „Mindkét utazás kulturális sokként hatott rám” – fűzi hozzá. Rengeteg bemutatót tartott már, túl van a hetedik önálló kiállításán. Egy-egy ilyen kiállításon általában ezer hímes tojást mutat be, de a teljes anyag ennek talán a háromszorosa. A La femme 50 tehetséges magyar fiatal programtól is azt várja, hogy tovább fejlődjön önálló kiállításai összeállításában, megrendezésében.

Mindig azt volt a fő célja, hogy ezt a hagyományt minél szélesebb körben közkinccsé tegye. „Tudomásom szerint csak az én kiállításaim segítségével ismerkedhetnek a látogatók a főbb tájegységek mintáival, és a kiírt anyagban ezeknek utána is olvashatnak” – mondja. Ehhez persze kutatómunkára van szükség. Eleinte az is elég volt, ha könyvtári anyag segítségével feldolgozta egy bizonyos tájegység mintakincsét. Mostanra kiderült számára, hogy korábban nem mindent jegyeztek le, ezért szeretne személyesen gyűjtést végezni. Hosszú távú célja egy húsvéti album kiadása, amelyben a mintákat tájegységenként rendszerezné. Ehhez hasonló, átfogó munkát eddig még senki sem végzett.

Fekete Ildikó mentora dr. Kemecsi Lajos: A tehetséggondozás véleményem szerint jó esetben éppoly inspiratív tevékenység a mentor, mint a mentorált számára. Az Ildikóval most elkezdett együttműködés reményeim szerint igazolja ezt a várakozásomat. A hagyományörzés és az innovatív alkotómunka a XXI. század második évtizedében különleges, meglepő és várhatóan messze előremutató eredményeket érhet el. Ennek megfelelően kíváncsian várom a közös munkát.

A lcsútdobozon, Fekete Ildikó szülőfalujában nem volt hagyománya a tojásírásnak. De ő beszerezte az eszközöket: a méhviaszt, az írókát – amely egy vörösréz tölcser, hozzáerősítve egy fanyélhez. Segítségével kerül rá a viasz a tojásra. Tízéves volt, amikor anyukája azt mondta: készítse most már ő a húsvéti hímes tojásokat.

Ildikó reálszakos gimnáziumi osztályba jelentkezett, onnan egyenes út vezetett az ELTE matematika szakára. Az informatika áll hozzá közel, szoftverfejlesztéssel szeretne majd foglalkozni.

Sok matematikus a hobbiában is jól teljesít. Többen zenélnék, ő éppen hímes tojásokat készít. „Első hallásra talán messze van egymástól a matematika és a tojásírás, azonban mégis van egy közös pontjuk: a geometria – magyarázza. – A hagyományos hímes tojások különféle szimmetriarendszerekbe sorolhatók, egyes darabok elkészítése jó térlátást is igényel.” Minden évben vannak bemutatói a Mesterségek Ünnepeén. Előadásokat is tart egyrészt a matematika és a tojásírás kapcsolatáról, másrészt egyes tájegységek jellemző hímeseiről. Nagyon nehezen tud megválni a hímes tojásaitól, ezért az eladásukra nem is gondol, a tojásírás megmarad hobbinak.

Fröhlich Balázs

Fröhlich Balázs mentora dr. Molnár Imre: Szívesen adom át tudásomat és tapasztalatomat gyakorló vezetőként, coachként és egyetemi oktatóként is. Emiatt különösen várakozásokkal telve nézek a közös munka elé.

A magyarok félnek hibázni, mert azt verik belénk, hogy nem hibázhatsz, mert ha hibázol, az utcán végzed – jelenti ki határozottan Fröhlich Balázs. „Most már én is tudom, hogy nem szabad elengedni egyetlenegy projektet sem, amiben hiszel, mert lehet hogy te leszel a következő Elon Musk – folytatja. – Régen erre azt mondták, hogy minden évtizedben van egy ilyen ember, de manapság már minden évben kiemelkedhet valaki, mivel exponenciálisan növekszik a kutatási területek száma is.”

Az ifjú feltaláló nem titkolt célja, hogy életútjával inspirálja a fiatal vállalkozókat, és neve bekerüljön a történelemkönyvekbe. Jelenleg alternatívenergia-kutatással foglalkozik, és egyéni vállalkozóként saját 3D-nyomtató tervezéséből, prototípusgyártásból él, de a legfontosabb projektje egy 100 százalékos elektromos meghajtású motor, amelyből az első prototípust nyárra tervezi előállítani. Hosszú távú célja pedig az, hogy ezt 15–20 év múlva az űrkutatásban és az űripárban is alkalmazni tudják.

Fröhlich Balázs 2013-ban nyolcadmagával megalapított egy fiatal vállalkozói klubot Pécsen, azóta is igyekeznek ösztönözni a fiatalokat saját vállalkozás indítására.

A pécsi Vasember

Sosem félt hibázni; szerinte, ha nem mernénk megkérdőjelezni és újragondolni a létező világot, akkor még ma is gyertyafény mellett beszélgetnénk. Azt mondja, a La femme 50 tehetséges fiatalja közül bárki lehet a következő Mark Zuckerberg, simán benne van a pakliban.

A self brandingre is tudatosan koncentrálnó fiút ezekben a körökben csak úgy emlegetik, hogy a „szemüveges feltaláló” vagy „Tony Stark, a Vasember”. „Céltudatosan építem nagyon régóta a self brandemet, például ez a szemüveg, amit viselek, nem egy dioptriás szemüveg, hanem dizájner darab, és nagyon sok ilyen cuccom van. Még a gólyatáborban hallottam valakitől azt, hogy biza így nem fogsz kitűnni a tömegből, beülsz a négy század előadóba, és senki nem fog észrevenni! Én úgy voltam vele, hogy dehogynem fogok kitűnni” – meséli, és nem győzi hangsúlyozni, mennyire fontos, hogy feltalálóként ne csak a kutatásra és a termékre koncentráljon, hanem a marketingre és az eladhatóságra is.

Nem volt mindig ennyire magabiztos. Pár évvel ezelőtt még ő sem tudta, hogy tulajdonképpen mihez is kezdjen az életben. Gimiben színjátszó szakkörbe járt, műsort vezetett a helyi kistérségi rádióban, mindemellett a fizikalaborban az első kutatását végezte. Miután azonban alternatív energiát felhasználó piramisával megnyerte az EnterFlex tehetségkutató versenyt, elérkezettnek látta az időt, hogy kijelölje további kutatási irányvonalait: a mesterségesnek tűnő intelligens épületautomatikákat és a 3D-nyomtatást. A tanulmányait pedig a PTE Műszaki és Informatikai Karának villamosmérnök szakán folytatta.

„Van egy-két hibám, például az egoizmusom vagy a feltűnési viselkedésem – mondja végzőként –, de szerencsére én úgy szoktam ezt felfogni, hogy van egy harmadik tulajdonságom, amely mindezt talán kompenzálja: ezeket arra használom fel, hogy segítsék az emberiségem. Így lettem feltaláló.”

Gazdag Orsolya mentora Iker Bernadett: Orsi éppen egy nagyon intenzív időszakot él meg: karriert épít, vezetővé válik, fejleszti magát, és mindeközben anya lesz. Tehetséges, tudatos, nyitott, egyértelmű céljai vannak - és konkrét terve a megvalósításra. Örülök, hogy részese lehetek ennek a folyamatnak, mert ezt mentorként is csodálatos átélni minden szépségével és nehézségével együtt.

Kivételes tehetség, akit maximalizmus, kitartás, kreativitás és környezetének jobb tétele vezérel. Így méltatják ajánlói Gazdag Orsolyát. A célja mindig az volt, hogy eredményesen felkészüljön egy olyan lehetőségre, mellyel a legtöbbet teheti. Így jött életébe a SEED, mely arra aspirál, hogy első nappali tagozatos képzésének indulása után 10 évvel Európa top 30 Business Schoolja közé kerüljön. Orsolya egy év után szakmai munkatársból tehetségének elismeréséül akadémiai igazgató pozícióba lépett elő. Ma az intézmény összes képzésének kialakításáért, tartalmáért felel. Összességében ő az iskola mozgatórugója.

„Eddig életemben, korosztályomat megelőzve végig arra készültem, hogy valami olyanon dolgozhassam, amivel a környezetemet jobbá tehetem – meséli magáról. – A School for Executive Education and Development (SEED) akadémiai igazgató pozíciójában ez maximálisan sikerült: azért tehetek, hogy a régió üzleti oktatását közelebb vigyük a világszínvonalhoz.”

Az előzmények, iskolai lépcsői mind erre készítettek fel. A középiskola után először az egyetemi alapképzésén bizonyított. „Amikor mesterképzést kellett

Gazdag Orsolya Közelebb a világszínvonalhoz

Kevésen múlt, hogy nem külföldön eresztett gyökeret, legalábbis a szakmájában. Végül egy nemrég indult üzleti iskola, a SEED talált rá, s innen ívelt fel a pályája. Olyan célokat tűzött maga elé, hogy bármilyen nemzetközi karrierre diszponálhatja magát.

választanom, láttam, hogy nehéz olyat találni, ami a valós életre készítene fel, ehhez Nyugat-Európa vagy Észak-Amerikába kell mennem.” Végül Nyugat-Európát választotta (a nemzetközimenedzser-szakot az Erasmus Egyetemen, Rotterdamban), és nem is jött volna vissza, ha nem találnak rá a SEED alapítói. „Ez számos más tehetséges honfitársunkkal, régiótársunkkal is meg-esik, ami nem tesz jót a versenyképességünknek. Ezt a tendenciát szeretném megfordítani.” Ez a néhány éve indult üzleti iskola a régió mesterfokú üzleti képzésben (MBA) törekszik rangos helyre.

Gazdag Orsolyának alapos indoka van arra is, amit a La femme 50 tehetséges magyar fiatal programtól vár. „Nagyon fiatalon jutottam felelősségteljes pozícióba, melyben napi szinten kell a régió vezető vállalatainak topmenedzsmenájével egyeztetnem. Ebben a közelebben szeretnék sokkal otthonosabban, természetesebben mozogni; megszabadulni attól a percepciómtól, hogy fiatalon vagyok itt, és nőként. Eredményesebben szeretnék kommunikálni és tárgyalni.” Emellett még abban is támogatást vár, hogyan tudná közép-európai szinten is hatékonyan építeni az üzleti iskola kapcsolatait. „Mert jelenleg a diákjaink 75 százaléka magyar, ezt szeretnénk régiós szinten megfordítani.”

Tehetségének köszönhetően nagyon gyorsan ívelt magasra a pályája. A pozíciójában való kiteljesedéshez szüksége van olyan környezetre, ahol több évtizedes gyakorlatot szerzett menedzserektől vehet át tapasztalatokat – főleg tárgyalások vezetésében, csapatvezetés és a self branding területén.

Görbe Tamás Ferenc

ban, márpedig ha ezt egy átlagember meglátja, megéri a szépségét. „Egy zeneműnél, egy festménynél nem kell sokáig gondolkodni azon, hogy miért tetszik, de a matematika az agyra van hatással, ezért tovább kell izlelgetni.” Kivételesen szép szimmetriák című alkotásai ma is a Szegedi Tudományegyetem Bolyai Intézetének folyosóján függenek, és számtalan diákra vannak hatással.

Görbe Tamást kezdetekben a humán tantárgyak érdekelték, és csak a középiskolában alakult ki a matematika iránti érdeklődése egyik tanárának, Mike Jánosnak köszönhetően. Ő tanította meg neki, hogy ez nem halott és kőbe vésett tudomány, amelyet nem lehet tovább művelni, mert megmutatta, mennyire izgalmas közösen megtalálni benne az összefüggéseket. Ez az a szemlélet, amelyet ma ő is alkalmaz egyetemi óráin, amikor a következő fizikusgenerációt oktatja.

2016-ban a Junior Templeton Fellow egyikévé választották, és elnyerte az Új Nemzeti Kiválóság Program kutatási ösztöndíját is, jelenleg részecskemodellekkel foglalkozik, és egymással kölcsönható részecskék mozgását vizsgálja. „A távlati célom, hogy sikeres kutatóként egy egyetemen vagy kutatóintézetben saját csoportom legyen, ahol jobbnál jobb dolgokat vizsgálhatunk, szabadon. Ez egy nagyon hosszú folyamat, a mai azonnali visszajelzések világában pedig nehezen értik meg az emberek, hogy miért is jó ez. De én úgy gondolom, hogy megéri az évtizedes befektetés” – magyarázza tanárosan.

Számára az emberi találkozások legalább annyira fontosak, mint hogy az ember leüljön, és elmélyedjen magában. A La femme 50 tehetséges fiatal programtól azt várja, hogy sok intelligens, de más-más területen tehetséges kortársat ismerjen meg, illetve olyan közös munkakapcsolatok kialakulását reméli, amelyek a tudományokban elmerülő emberek esetében nagyon ritkák, hiszen a sokszor egészen más nyelvet beszélőknek sem idejük, sem lehetőségük nincs nyitni egymás felé. „Engem a külső és belső sikerélmények kombinációja hajt, és persze kell egy család, egy támogató háttér ahhoz, hogy valaki arra tudjon fókuszálni, ami igazán érdekli. Csak a szerencsének köszönhetem, hogy nekem ilyen támogató családom van, holott közüliük senki sem matematikus. Nagyon szerencsés ember vagyok.”

Aki megmutatja, hogy a matematika szép

Úgy érzi, hogy eddig a sors kegyeltje volt, és most van itt a törlesztés ideje. Szeretne visszaadni valamit a társadalomnak abból, amit mostanáig kapott.

Lapzártáig a mentor személye még nem végleges, a mentorról és más aktualitásokról a program weboldalán talál naprakész tájékoztatást: lafemme.hu/tehetseg

Az emberek azt gondolják, hogy a matematikában a kreativitásnak nem jut szerep. Valóban szigorú szabályrendszere van, de bőven akad hely arra is, hogy kreatívak legyünk – állítja Görbe Tamás Ferenc alkalmazott matematikus és elméleti fizikus doktorjelölt, aki a kutatómunkán kívül a tudomány népszerűsítését is fontosnak tartja. Ezért választotta hobbijának a fonalgrafikát, ami nem más, mint a matematikában is létező absztrakt szimmetriáknak az emberi szem számára is látható, kétdimenziós síkra vetítése.

Azt mondja, a kívülállóknak szeretné megmutatni a fonalgrafikáin keresztül, hogy mi a szép a tudomány-

Gyermán Anna

A kockázatokról és mellékhatásokról

Egy fiatal lány, aki küldetésének tekinti, hogy gyógyszerészként előmozdítsa a magyar társadalom életszínvonalának növekedését. Debreceni gyógyszerészhallgató, 2010 óta tehetséggondozott, 2016-ban elnyerte az Új Nemzeti Kiválóság Ösztöndíjat, és megválasztották az év debreceni gyógyszerészhallgatójának.

FOTÓ: SOLCZI LEVÉNYE

A fiatalok egészségre nevelésével foglalkozik Gyermán Anna, és ezzel párhuzamosan igyekszik a gyógyszerészek megbecsülését is magasabb szintre emelni, mert azt tapasztalja, hogy a gyógyszerésre gyakorlatilag pénztárosként tekintenek, akinek annyi dolga van, hogy hátranyúl, leveszi a dobozt, kétezer forint, kérem a következőt. „A valóságban pedig egyáltalán nem erről van szó, ez sokkal komplexebb munka” – mondja.

Idén tavasszal az Egyesült Államokba utazik gyakorlatra, ahol első kézből szerezhet tapasztalatot arról, hogy Nyugaton milyen megbecsülésben részesül egy gyógyszerész, és reméli, hogy mindezt itthon is ki tudja majd vívni. Az Államokban ugyanis egy kórházban a gyógyszerész is a gyógyító team tagja. Az orvos állapítja meg a diagnózist, mondja meg, hogy milyen terápiát javasol a betegnek, de a gyógyszerésze a végső döntés, hogy ezt milyen formában és milyen dózisban kell majd megkapnia gyógyszeresen.

Gyermán Anna 16 évesen döntötte el, hogy gyógyszerész lesz. Először gyógynövényekkel foglalkozott, aztán biokémiával, és csak a képzés során kötelező gyógyszerterápi gyakorlaton találta meg igazi hivatását, amikor azt tapasztalta, hogy borzasztóan kevés fiatal megy be a gyógyszerterápiába, azok pedig, akik oda betérnek, elképesztően tájékozatlanok.

2016 óta járja az országot, előadásokat tart középiskolásoknak arról, hogy mi a gyógyszer, hogy készül,

hogyan kell szedni. Emellett fontosnak tartja, hogy az egészséges életmódról, a mozgás fontosságáról is beszéljen, persze kötetlenül és viccesen, hogy a hallgatóság meglássa benne az embert, és elfogadják a tanácsait. Hatalmas sikere van a programnak, ráadásul felkérték tanácsadónak a pár hete országos útjára indult Mobidik (digitális oktatásfejlesztéssel foglalkozó mobil program) tanterv kidolgozásában is.

„Óriási probléma a rengeteg elvakult beteg, aki olvas az interneten valamit, és azt készpénznek veszi! – kesereg. – Olykor már egy középkori kuruzsló szintjén tart a gyógyítás... Nagyon sok weboldalon olvashatunk kifejezetten károsító gyógymódokról. Sokszor vitába is bonyolódunk emiatt némelyik beteggel a patikában, hogy márpedig ő azt olvasta az interneten, tehát az úgy is van. Felnőttkorban már nagyon nehéz lebeszélni az embereket, hogy téves dolgokról lettek meggyőzve, viszont a fiatalok talán még nyitottak rá.” A La femme 50 tehetséges fiatal programtól figyelmet vár. Segítséget, hogy meghallják a hangját, és az egész országban vegyék észre: a fiatalok is részei a társadalmunknak, rájuk is figyelni kell. Szeretné, hogy minél több gyógyszerész- és népegészségügyi hallgató bekapcsolódjon edukációs programjába, és egy saját szervezet emnyője alatt folytathassák közösen az előadás-sorozatokat a középiskolákban.

Gyermán Anna mentora Beke Zsuzsa:

Az innovációs eredmények legfőbb motorja a jól képzett szakemberek teljesítménye, ezért a Richternél prioritásként kezeljük a tehetséges fiatalok felkarolását. A mentori szerep megtisztelő, egyben hatalmas felelősséggel járó feladat. Úgy gondolom, a legfontosabb, hogy kézzelfogható, hiteles és átfogó gyakorlati tanácsokkal segítsen Anna szakmai fejlődését, egyúttal egy kis útravalót adjak neki a lehetséges akadályok leküzdéséhez is.

Hegyesi Donát

A pókerező robottól a felboríthatatlanig

Nem véletlenül volt már a középiskolában is matematika, fizika és informatika tagozatos. Autodidaktaként tanult meg programozni, majd elsajátította az elektronika és a robotika alapjait. Az sem véletlen, hogy mostanában Daniel, a humanoid robot építésén dolgozik.

A természettudományok már egészen fiatalon lenyűgözték, a matematika, fizika, informatika tagozat választása a középiskolában utólag is helyes döntésnek bizonyult. A programozási ismeretek által új világ nyílt meg Hegyesi Donát előtt, ahol a kreativitását szinte korlátok nélkül élhette ki, s szabadon tudott újat alkotni. Ráébredt, hogy képzeletének csak saját tudásbeli hiányosságai szabnak határt, és ez folyamatos önképzésre készítette.

Tizenöt éves kora óta épít újfajta elektronikai eszközöket: elsőként okosórát. Mert miután nem talált az igényeinek megfelelőt, kispukulált egyet. „Ez azonban nem egy hagyományos digitális óra volt, mivel a pontos időn túl számtalan egyéb funkciót is beleprogramoztam.” Például nemcsak az órarendjét, de más mellett a buszmenetrendjét is integrálta, amelyet mindig az aktuális időhöz igazítva láthatott. Ekkor fogalmazódott meg benne a felismerés: ehhez hasonló projektekkal szeretne foglalkozni!

A későbbiekben készített LED-kockát, amely 512 világító dióda segítségével jeleníti meg a különböző háromdimenziós mintákat, illetve marógépet, amely egy habszivacstömbből faragja ki a korábban számítógépen megtervezett különféle formákat: lehet az a magyar címer vagy akár egy emberi arc is. Az eddigi legjelentősebb munkája a Pókerező Robot, azon több mint két éven át dolgozott. „Nemcsak felismeri a lapokat, illetve a külön-

böző szükséges tárgyakat, hanem mozgatni is tudja. Elemzi ellenfele játéktílusát, s abból tanulva igyekszik legyőzni.” A legkiemelkedőbbnek tartott eredményét is e projektnek köszönheti. 2014-ben ugyanis egyedüli magyarként képviselhette Magyarországot a Nemzetközi Tudományos és Innovációs Versenyen, az Intel ISEF-en, amelyen 2. helyezést ért el, illetve ami sokkal megtisztelőbb: egy Föld közeli kisbolygót is elneveztek róla!

„Jelenleg, 2,5 éve Danielt fejlesztem, aki egy saját tervezésű, 70 centi magas humanoid robot, kutatási céllal készítettem” – árulta el. Azt vizsgálja éppen, hogyan képesek a robotok a leghatékonyabb módon megtalálni a saját egyensúlyukat külső behatásokkal szemben. Ilyen lehet például egy széllel vagy az egyenetlen talaj. Egy katasztrófa helyzetben az ilyen robot számára az egyensúlyozás kritikus, hiszen ha a törmeléken nem találja meg az egyensúlyát, akkor felborulhat. „A célom, hogy a robotok minél ügyesebbek és okosabbak legyenek.”

„A robotika több tudományterületet fed le, különkülön is egy élet lenne elsajátítani” – mondja, ezért a kapcsolati hálóját szeretné bővíteni. A La femme 50 tehetséges magyar fiatal program szerinte remek alkalom erre, kölcsönösen értékes ismeretségeket lehet kötni. „E mellett szeretném fejleszteni a projektmenedzseri képességeimet, hogy sikeres kutatás-fejlesztési csapatkoordinátor válhasson belőlem.”

Hegyesi Donát mentora Leitner György:
Állásinterjúkon mindig van néhány kitiintetett dolog, amire a beszélgetés során különösen figyelek. Ilyen a kíváncsiság, a nyílt tekintet, a csillogó szem, a választékos és világos beszéd. Az első találkozásunk Donáttal óhatatlanul hasonló „mérícskélésekkel” telt, és mondhatom, hogy akár holnap felvenném a vállalatunkhoz. Roppant megnyerő személyiség. Már látom, hogy sokat tanulhatok én is tőle.

Jentetics Kinga

Megállni pedig nem lehet!

Megvan benne az egészséges önbizalom, ami szerinte az élethez szükséges. Ami ahhoz kell, hogy az embernek legyen kiállása, és tudjon kapcsolatokat létrehozni. Harmincévesen a PublishDrive Kft. alapítója és ügyvezetője; csaknem ezer nemzetközi kiadóval és szerzővel állnak kapcsolatban.

A Balaton-parti, két tannyelvű gimnáziumban fölmerült, hogy lehetne belőle mérnök, de végül a közgazdaság irányába mozdult el Jentetics Kinga. Rögtön felvették a Corvinusra, marketing-közgazdász szakon végzett. Mivel korábban hegedült, az egyetemi időkben még a zeneipar érdekelte: arról írta a szakdolgozatát is, miképpen befolyásolja az országoktól alkotott képet a klasszikus zene. Viszont olvasni is rengeteget olvasott, sőt próbálkozott versekkel, novellákkal... Két szerelme volt: a zene és az irodalom. Miután diplomamunkáját leadta, azonmód vállalkozásba fogott. „Az angol nyelvű szakdolgozatomat akartam kiadni e-könyv formátumban, és akkor ütköztem olyan problémákba, amelyekre jobb megoldást akartam találni. Sokkal könnyebben kezelhető, átláthatóbbat és intelligensebbet! És legyenek mögötte olyan technikai megoldások, amelyekkel sokkal informatívabban és sokkal okosabban lehet e-könyveket kiadni.”

Vágna az agya? Új problémákkal szeret szembesülni, és megoldásokat is találni rájuk. Hiszen a gimiben is azért kapott ötöt, ha egy feladatot gyorsabban, kevesebb lépésben oldott meg! „Ezt egyszerűen imádtam... Nyilván meg lehet oldani egy problémát ezerféleképpen, de a legjobb megoldásra kell törekedni, ami ráadásul más, mint a többiek.” Ilyennek véli a vállalkozását is. Olyan problémával foglalkoznak, amellyel más is szembesült már, nagy valószínűséggel többen próbálták is megoldani... „Csak az nem mindegy, mi jön ki a végén a csőből” – mondja. Nála jó jöhet ki, mert Kingát 2016-ban a 100 Female Founder közé választották.

Maga a PublishDrive webes alkalmazás. Aki belép, feltöltheti az e-könyvét, és attól fogva követheti az egész értékesítési folyamatot. „Látod és tudod, mikor és hol jelent meg a könyved, milyen linken éred el, látod, hogy pontosan milyen eladásaid vannak, milyen csatornán, melyik áruházban. És a végén azt is látod, havi szinten mennyit keresel.”

Most azon dolgoznak, hogy ha kikerültek a könyvek, minél többen lássák, találják meg, és persze vásárolják is meg őket. Azt gondolják, a szerzőknek minél professzionálisabb eszközöket kell a kezükbe adni. „Egy szerző ma könnyebben kopog be egy kiadóhoz, ha előbb saját maga adja ki a művét, és éri el azokat a célcsoportokat, amelyeknek bemutatná.”

Egy mai fiatalnak szerinte rengeteg információ van a birtokában ahhoz, hogy mit kezdjen az életével. „A munkaerőpiac teljesen megváltozik, sokkal inkább elindul a »digitális nomád« életmód. A mai fiataloknak a mostaniakhoz képest teljesen más munkakörökre kell majd magukat specializálniuk, teljesen más képességekkel kell rendelkezniük, mint amilyeneket nekünk tanítottak némely iskolákban.”

Mondja egy öreg harmincéves.

*Jentetics Kinga mentora
Küllői Péter:*

Kinga cége, a Publish Drive az egész világot tekintí potenciális piacának, és Kinga gondolkodása sem ismer határokat, miközben fontos számára az adok-kapok egyensúlya is.

Kálnay Zsófia

Carmen örök

Az interjú után indul az Operába, este az Andrea Chénier-ben énekel egy kisebb szerepet. Idén kapja meg énekművész-diplomáját Szegeden, de már 2014 óta a Magyar Állami Operaház magánénekesnője. Civilben pedig egy végtelenül közvetlen, elragadó egyéniségű, sminktelen-póztalan lány.

Imádtam nézni Maria Callas felvételeit az interneten Kálnay Zsófia, és tízévesen, hallás után, pár nap alatt megtanulta a Carmen Habanera áriáját. Jó hangja volt, vágyott énekelni, az Opera gyerekkórusába mégsem vették fel. Ez olyannyira kedvét szegte, hogy váltott: „Tíz évig hegedültem, de csak hobbiszinten. Nem mentem vizsgázni, mert nagyon izgulós voltam. Izzadt a tenyere, remegett kezem-lábam, ha néztek, ezért csak otthon húzogattam magamnak a nótát.” Az éneklés is folytatódott, de csak otthon. A YouTube-on felfedezte magának Cecilia Bartolit, és egyre jobban rajongott az operáért. A lámpaláz nem szűnt meg, de az éneklés vágya ennél is erősebb volt, ez ellen nem tudott tenni.

Tizennyolc évesen kezdett énekelni tanulni Szilágyi Erzsébetnél, két év után pedig kítűzte a célt: felvételizni fog a Zeneakadémiára. Édesanyjával nyugdíjasklubokba szerveztek koncerteket, hogy szokja a színpadot, a nyilvánosságot. Tíz koncert után már idegesség és remegés nélkül tudta elénekelni a felvételi műsorát. A Zeneakadémiára ugyan nem, de Szegedre felvették. Aztán jöttek a kisebb szerepek Szegeden meg Békéscsabán, és fokozatosan elmúlt a bénító lámpaláz. „Izgulok most is, de már nem esem pánikba. Nincs már az a kézremegés, hogy ne tudnék megfogni egy poharat. Öt év kellett ehhez.”

Carmen egyébként azóta sem hagyja nyugodni. „Ez életem álma. Úgy kísér, hogy én elengedtem, lemondtam róla örökre, amikor a gyerekkórusba sem kerültem be.

Pár éve már hívtak a szerepre, akkor korainak éreztem, de lassan már kész leszek rá. Játsszom én fiút meg utcalányt, de valahogy a Nő még csak most jött el.” Amit nagyon magáénak érez, az a Hamupipőke és A sevillai borbély Rosinája, a szíve csücske pedig Cherubino a Figaro házasságából. „A kicsit éles, pregnáns német zene is hívogat, például az Ariadne Naxosban Richard Strausstól. Az olasz operák szerintem a romantikus lelkületem miatt találnak meg, és igazi Mozart-hang sem vagyok, az az eszmei pianissimo nálam mindig másképp fog szólni. A hangom és a testalkatom kicsit keményebb. Inkább lelkileg vagyok Mozart- és Rossini-énekesnő.”

Szeretné minél többekkel megismertetni az operát, rengeteg ugyanis a műfajjal szembeni előítélet. Arra biztatná az embereket, ne higgyenek a címkézésben, inkább nézzék meg, vajon egy fiatal miért csinálja ezt egyáltalán, mitől izgalmas számára az opera. Már egy saját projekt is megvalósult, filmrendező párjával tavaly készített egy operaklipet. Ezt a fajta népszerűsítést szeretné folytatni az interneten elhelyezhető kis mozgóképekkel, amelyek talán a fiatalokat is megszólítják. És ha nem is vesznek rögtön jegyet az Operába, legalább megnyomják az újrajátszás gombot.

Lapzártáig a mentor személye még nem végleges, a mentorról és más aktualitásokról a program weboldalán talál naprakész tájékoztatást: lafemme.hu/tehetseg

Kerekes Kristóf

Tánc, egészség, művészet

Egy fiú tizenkét évesen besétált a balettintézetbe, hogy ő táncos akar lenni. Ma pedig már a legnagyobb táncművészeknek segít újra színpadra kerülni. A KK Moves Egészségközpont megálmodója és vezetője az egészségmegőrzés fontosságát igyekszik hirdetni a maga módján.

Kerekes Kristóf főként művészekkel, énekesekkel, színészekkel, táncosokkal foglalkozik, és a rehabilitációs, prevenció gyógyászati oldalt képviseli. A táncművészeti főiskolát végzett fiú elsősorban számukra hozta létre az intézményt. „Ez Nyugaton jól működik, a színházaknak, társulatoknak van saját rekreációs központjuk, amely kizárólag a művészekkel foglalkozik. Mi még nem tartunk itt, bár én azon dolgozom, hogy minél hamarabb eljussunk erre a pontra. De ez nem csak gazdasági kérdés, a művészekben is meg kell születnie ennek az igénynek. Alig tudok olyan magyar művészt mondani, aki figyel a testére, egészségesen táplálkozik, mozog. Ennek sok oka van, például az oktatás során sem fordítanak erre figyelmet.”

Neki megvan az az előnye, hogy táncos múltja miatt jobban hallgatnak rá. Még a legnagyobb művészek is: sosem gondolta volna, hogy a színházi hierarchiával mit sem törődve egy neves magántáncos felhívja őt, és tőle kér tanácsot. Számára nagyon fontos volt a színpad, de még izgalmasabb, hogy most a színpad mellett állhat, és ha bal eset történik, ő tud segíteni, hogy visszakerüljön a művész a színpadra. Tavaly létre is hozta az Együtt a Sérült Művészekért Alapítványt kifejezetten azért, hogy támogassa az olyan művészeket, akiknek szabadúszóként nincs táppénzük. Az alapítvány égisze alatt prevenció programokat is tartanak művészeti intézményekben. „Egyszer a dietetikusunk mondta nekem, mennyire örül, hogy van ez a hely, és ő itt lehet. Én is azt mondom, hogy megérte. Lehet, hogy nem leszek ebből szupergazdag, de sokkal nagyobb sikerélmény, amikor azt mondja a vendég, hogy hála neked, fel tudtam menni a színpadra...”

**Kerekes Kristóf mentora
Antal Emese:**
*Céltudatosság,
sokszínűség, szorgalom,
újszerűség – többek között
ez jellemzi Kristófit.
A mentorprogram során
arra törekszem, hogy
mind a prevenció, mind
a rehabilitáció területén
szélesítsem látókörét,
az érvényesüléséhez,
a fejlődéséhez további
lehetőségeket szeretnék
biztosítani számára.*

*Remélem, hogy
kapcsolatunk hozzásegíti
ahhoz, hogy az emberek
egészségéért még többet és
hatékonyabban tehessen.*

Azt szeretné megmutatni hitelesen Kerekes Kristóf, hogyan lehet úgy egészséges életet élni, hogy ne szélsőségekben gondolkodjunk. „Az emberek fejében az egészséges életmód mindig valamilyen szélsőséggel együtt jelenik meg, valószínűleg azért, mert a médiából ismert szereplők is ilyen nézeteket képviselnek. Én ezt más oldalról próbálom megközelíteni, és a KK Moves Egészségközpontban is ezt tanítjuk a vendégeinknek: az egészséges életmód nem arról szól, hogy egy hónapig sanyargatom magam, hanem úgy élek, hogy az hosszú távon kifizetődő legyen” – foglalja össze a lényegét. A La femme 50 tehetséges fiatal programjától is abban remél támogatást, hogy minél több emberhez eljussanak a tanácsai.

A két éve működő egészségközpontban Kerekes Kristóf 15 különböző szakemberrel dolgozik együtt. Az sem okoz gondot a közös munkában, hogy közülik ő a legfiatalabb, hiszen egyrészt így rengeteget tanulhat a tapasztaltabb dietetikus, orvos vagy éppen pszichológus kollégáitól, másrészt a szolgáltatásuk is az, hogy mindenki beleadja a szakértelmét. Ha valaki belép hozzájuk, először kap egy állapotfelmérést, majd a céljának megfelelően összeállítanak számára egy komplex programot.

Kiss Márton

Zongora a kapualjából

Ötéves volt, amikor egy családi vendégség során egy velemi ház kapualjában meglátott egy oldalára fektetett, régi zongorát. Azt sem tudta először, mi ez, de a látvány megbabonázta, és el is döntötte az ő további sorsát. A szülei hazavitték a hangszert, ez lett az első zongorája.

Hobbik és sportok – a sakkon kívül – a háttérbe szorultak.” Érettségi után Grazba költözött, ott szerezte meg a mesterdiplomát is, fél éve pedig a párizsi Schola Cantorum zenei főiskolán, Maurizio Moretti professzornál képzi magát tovább havonta egy alkalommal.

Volt egy B terv is arra az esetre, ha a zenei pálya nem jönne be: a sportújságírás. Az élet azonban úgy hozta, hogy a sport csak hobbi maradt, foci, kosárlabda jöhet minden mennyiségben – ha épp akad egy kis szabad idő. Abból azonban nincs sok, mert egymás után jönnek a meghívások szólóestre és zenekari koncertre Palermóba, Szardíniára, Párizsba, Németországba, hogy csak a következő hetek programjait említsük.

A legfontosabb azonban most a Zene mindenkinek című, tavaly indított jótékonysági koncertsorozata, ahol a befolyt pénzt mindig az a település kapja, amelyik helyet ad éppen a programnak. Ráadásul ezek nem csupán hangversenyek, Marci mesél is a darabokról, és könnyedebb dallamokat, sőt mi több, filmzenét is játszik: így próbálja meg közelebb vinni a műsorban szintén helyet kapó Mozart-, Brahms- vagy Bartók-műveket azokhoz, akik idáig idegenkedtek a komolyzenétől. „Szeretném, ha az ország összes településére eljutna ez a sorozat – mondja. – Nagyon sokan vannak, akik anyagilag vagy egészségi okokból nem engedhetik meg maguknak, hogy elutazzanak egy nagyobb városba koncertre. Én helybe vinném nekik a zenét, az ugyan is tényleg mindenkié.”

**Kiss Márton mentora
Yvonne Dederick:**
*A tehetség gondozás
mindig szívügyem volt,
ezért is támogattam
már korábban, más
alkalommal is az ilyen
jellegű tevékenységet.
Nagy öröm, de nagy
felelősség is segíteni egy
tehetséges fiatal,
támogatni
a kibontakozásában.*

A képhez hozzátartozik még egy kürtművész édesapja és egy fuvolaművész édesanyja, és persze a hangszereik, de zongora történetesen nem volt otthon. „Addig is sok zenét hallgattunk, a nagymamám mesélte, hogy sokat vezényeltem játékból gyerekként, és mindig a komolyzene volt az, ami megnyugtatót” – eleveníti fel a családi emlékeket Kiss Márton. Ötévesen kezdett zeneiskolában zongorázni, és mivel a gyerekkori vezénylés nem hagyta nyugodni – azóta is kacérkodik a karmesteri pályával –, szeretett volna több hangszert is megismerni. Kürtölt, dobolt, furulyázott, de a zongorától soha nem távolodott el. „Az a legszebb benne, hogy bármit lehet rajta játszani. Egyetlen másik hangszer sincs a világon, amelyik le tudja kísérni saját magát, amin el tudom játszani, amit kürtre, fuvolára vagy hegedűre írtak. Nem volt kérdés, hogy mellette maradok.”

Tizenegy évesen, ifjú tehetségként felvették a Grazi Zeneművészeti Egyetemre. „Amíg le nem érettségiztem Szombathelyen, a két város között ingáztam, hetente kétszer vittek a szüleim Grazba, zongoraórára. Amiről le kellett mondanom, az az iskola utáni szabad idő volt.

K. Kovács Ákos Fesztiválnyertes operatőr

Munkái már sikert arattak a Berlinálén és Karlovy Varyban is. Ezernyi szállal kötődik a Vajdasághoz, ahol született. Legújabb, nem csak filmes tervei is e térséghez fűzik.

Zentán született, Szabadkán nőtt fel, hét éve Budapesten él, de K. Kovács Ákosnak Kosztolányi városa jelenti az igazi otthonát: „Ott tudok igazán elmélyülten gondolkodni, ahol a gyökereim vannak” – magyarázza. Kamerát is Szabadkán fogott a kezében életében először, szüleitől kapta ajándékba. Édesanyja újságíró, édesapja színész, csakúgy, mint öccse. „Amikor közönség előtt mutattam be első kisfilmjeimet, és a nézők azokon a pontokon kezdtek nevetni, ahol szerettem volna, boldogság öntött el, hogy a film nyelvén is tudok beszélni a világról.” A középiskolások vajdasági művészeti vetélkedőjét mind a négy, öt is érintő évben megnyerte műveivel. Majd a magyar fővárosba költözött, hogy felsőfokon kapjon kameramunkázást. 22 évesen készített, El (Away) című diplomafilmje kijutott a Berlini Nemzetközi Filmfesztiválra, külön elismerést kapott költői képi világáért. Remek indulás volt mind Ferge Roland rendező, mind az ő számára.

A Budapesti Metropolitan Egyetemen kapott mesterképzést, tanulmányait 2016-ban fejezte be. Tanára Hajdú Szabolcs volt, aki gondolt egy merészet, és osztályának hallgatóit kérte fel, legyenek játékfilmje operatőrei. Tizenhárman vettek részt az Ernellék Farkaséknál című játékfilm munkálataiban, a Kristály Glóbusz-szobor, a földj lett az övék a Karlovy Vary A kategóriás nemzetközi filmfesztiválon. „Nem az a fontos, melyik részt forgattam én, hanem az, hogy részese lehettem egy közösségnek. Volt, hogy én mentem ételért, vagy vigyáztam a gyerekekre. Rendkívüli közösségi élményt kaptunk Szabolcstól, egy vérprofi rendezőtől, aki egyszerre volt családapa, férj, lakástulajdonos és tanár úr. Megerősített abban, hogy igazi tehetséggel egyszerű dolgokat lehet elérni.”

A La femme 50 tehetséges magyar fiatal programban is azt várja mentorától, hogy szakmai és baráti kapcsolatba kerül vele, és segítségével tovább tud fejlődni. Jelenleg dokumentumfilmet forgat, kamerájával két fiatal amerikai vállalkozó tevékenységét követi Magyarországon. Nagyjátékfilm-terve is van: Tolnai Szabolccsal és Oláh Tamással hárman írtak forgatókönyvet Aaron Blumm Biciklizéseink Török Zolival című regényéből. „Egy vajdasági lány élettörténetét meséljük el. Olyan képekben szeretnénk bemutatni az ottani közösséget, amilyenekben még nem látta a közönség a Vajdaságot.”

A filmezés mellett más művészeti elképzelései is vannak. Hamarosan beindítja a Vajdaság első online galériáját, kortárs vajdasági, képzőművészek, alkotók műveit fogják kiállítani, értékesíteni. Nagy szükségét látja egy vajdasági video- és filmarchívum létrehozásának, összegyűjtenék azokat a filmeknél, újságíróknál, családoknál rejtőző mozgóképeket, melyek a térség politikai, társadalmi, művészeti életének emlékei. A Vajdasági Magyar Művelődési Intézet lesz az anyag őrzője, K. Kovács Ákos pedig szakmai munkájával segíti az első magyar délvidéki filmarchívumot. Akár saját családjának felvételeivel is kezdheti, hiszen édesanyjának vannak felvételei 1999 márciusából, Újvidék és Szabadka bombázásáról, a rendszerváltást övező, többhetes tüntetésekről.

K. Kovács Ákos mentora Herendi Gábor:
Szívesen vállaltam szerepet a mentori programban, mert azt gondolom, hogy a bölcsesség, ami mégis csak az eltelt évek tapasztalásaiból rakódik össze, olyan kincs, amit feltétlenül tovább kell adni a fiataloknak, akik viszont rendelkeznek azzal az energiával és tüszel, ami belőlünk talán már kezd kihunyni. Talán mi, mentorok is ugyanannyit profitálunk az ő fiatal szellemiségükből, mint amennyit ők kaphatnak tőlünk.

Történetek, épületek, hagyományok

A Szanyban, nagyszüleinél töltött gyermekéveknek hála, a hagyományörzést egyszerre tekinti kötelességnek és szenvedélynek. Többek között innen a lelkesedés a népi építészet iránt is. Érdeklődése azonban nem merül ki ennyiben: tervezett már templombelsőt, iskolát és szállodát is, tanút, szervez, egy saját alapítású cég vezetőségi tagja.

Kapuváron született, mégis az onnan 30 kilométerre fekvő Szanyt említi Köninger Szilárd, ha megkérdezzük, hova valósi. Azt a falut, ahol a nagyszülei laktak, és amelyhez rengeteg szép gyermekkori emléke fűződik. Ott talált rá az első szerelemre és a néptáncra is, a hagyomány tisztelete a mai napig fontos érték számára.

A népi építészettel már a Hild József Építőipari Szakközépiskolában ismerkedett meg, a Józsa Tamás vezette szakkör határozta meg négy éven keresztül a szerda délutánjait. Ez és az igazgatóval folytatott izgalmas beszélgetések győzték meg végül arról, milyen sokszínű is az építészet világa, és mennyi lehetőség rejlik az építés szakmában. Érettségi után aztán egy szakmai tanulmányi versenyen országos harmadik helyezést ért el, s majdnem maximális pontszámmal nyert felvételt a győri Széchenyi István Egyetem osztatlan építészzakára.

A falusi élet fontos szerepet töltött be későbbi tanulmányaiban is. Kincstalálók városa című diplomamunkájában például az egyházaskeszoői kőfejtő hasznosítására készített olyan egyedi koncepciót, amelyet egy általa írt mese ihletett.

Sajátos szemléletmódja és lenyűgöző szakmai eredményei természetesen nem maradtak észrevétlenek, 2012-ben szorgalmát, illetve tehetségét Junior Prima díjjal jutalmazták. Akkoriban került kapcsolatba a falu-ÉPÍTÉS nevű kreatív szervezettel, melynél immár ötödik éve lát el projektmenedzseri, építészeti, valamint építésvezetői feladatokat. Mára olyan jól sikerült projektek köthetők a nevéhez, mint a bogoszlói piacpavilon, a Göbös-majorban a Vadászkápolna vagy a kapu-

Köninger Szilárd

vári víziszínpad. „A szervezet azzal a céllal jött létre, hogy támogassa a vidék, főként a kisvárosok és falvak építészetét, közösségi létét, illetve lehetőséget adjon az építészhallgatóknak, hogy az egyetemi évek alatt valós projekteken dolgozhassanak” – mondja.

Színes karrierútjából a külföldi tapasztalatszerzés sem maradhatott ki. Először Lisszabonban, majd a diplomázást követően Párizsban vett részt szakmai gyakorlaton, nem sokkal ez után pedig a győri székhelyű építészirodához került, ahol éveken át dolgozott építésztervezőként. Most ismét eljött a váltás ideje, nemrégiben saját vállalkozásba kezdett, és ötödikmagával CAN Architects néven új építészirodát alapított, amelynek portfóliójában a városi és vidéki projektek egyaránt helyet kapnak majd. Mindeközben előgyártáson, típusterveken, építészeti termékgyártáson elmélkedik.

Fontosnak tartja az önmenedzselést, a La femme 50 tehetséges magyar fiatal programra mint kiváló lehetőségre tekint, hogy bemutatthassa sokrétűségét, szakmailag is fejlődjön, egyúttal segítséget kapjon vállalkozásához.

Köninger Szilárd mentora dr. Szendrő Péter:
Szilárd személyében egy rendkívül tehetséges, fiatal alkotó mérnököt ismertem meg, aki az építészet mellett nagy fokú szociális érzékenységgel fordul a magyar vidék és a „városi lét” felé. Jól felkészült, széles látókörű, korát meghazudtolóan bölcs, számos eddigi sikerétől egyáltalán nem elvakult, kedves, jó modorú egyéniség. Nem magányos harcos, barátaival bátran vállalkozik, együtt tervezgetik a jövőjüket.

Laposá Julcsi

Népzenei küldetésben

Népzenekarával egy évtizede muzsikál, Aranyháza nagydíjas, Magyarországon ő az első, aki zenei mediátor diplomát szerzett: Párizsban, a Sorbonne-on érdemelte ki.

Fontosak számára a hazai gyökerek, Zala és a Muravidék népzeneje, a szlovéniai magyarság zenekultúrája. Gyűjtötte is a népdalokat falujában és a közeli muravidéki kistélepléseken. „Minden népszokáshoz tudtam találni egy-egy aktuális dalt. Ezeket a dalokat aztán továbbadtam gyerekeknek, hogy felélesszem a három-négy évtizede kihalt ünnepi hagyományokat.” Ez az, ami Julcsit ma a leginkább foglalkoztatja: másoknak szeretné átadni a zenei ismereteket. „Térségünkben a zenei mediátor szó új keletű fogalom, pedig Franciaországban már több éve ismert. Feladata a kommunikálás, beszéd a zenéről. A híd szerepét tölti be, próbálja átadni az információkat a közönségnek.” Jelenleg Muravidéken ének-zene foglalkozásokat tart magyarul óvodásoknak, Ljubljánban, a Balassi Intézetben pedig szlovén és magyar diákoknak népzenei játszóházakat magyar, angol és szlovén nyelven. „Célom, hogy ráébresszem az embereket: figyeljünk oda a gyökereinkre! Egyfajta kulturális missziót szeretnék teljesíteni.” 2017 májusában NÉPI hang-színek című formabontó, CD-t is tartalmazó énekes-kifestő füzetet jelentet meg, hogy a lurkók játékosan zárják szívükbe a népi kulturális értékeket.

Óvodák, iskolák, művelődési házak mellett szívesen népszerűsítene a népzene rádióban, televízióban. Emellett nyitott más zenei műfajokra, szívesen betekintene a magyar zenei élet rejtelmeibe, legyen az pop, rock, jazz, folk vonal. Mentorától elsősorban azt várja, hogy megértse és támogassa kulturális misszióját, félértette őt olyan képességekkel, melyekkel megállná a helyét más zenei műfajokban, mint zenész és mediátor. Julcsi szeretné, ha a mentorprogram révén minél többen megismernék a magyar népzene sokszínűségét, megtudják, hogy létezik zenei mediátorság, ráadásul ő az első az országban, akinek erről diplomája van.

Lapzártáig a mentor személye még nem végleges, a mentorról és más aktualitásokról a program weboldalán talál naprakész tájékoztatást: lafemme.hu/tehetség

Lukoviczki Réka

A másság hirdetése

Ahogy ment a folyosón, meglátta egy kisfiú. Sokszor megnézi gyerekek, de nem tudják hová tenni. A srác megállt vele szemben, és megkérdezte: „Néni, te robot vagy?” Valaki végre nem arctalanul ment el mellette, hanem kedvesen rákérdezett.

És akkor... egy forró, nyári nap dele. „Mint derült égből villámcsapás. Voltak ugyan furcsa előérzeteim azon a nyáron, de nem hiszem, hogy bármi betudható azoknak.”

Autóbaleset. A sofőr mögött ült, lesodródott az autópályáról, és egy árokban landoltak.

Ötórás életmentő műtét. „Az egyik legcsodálatosabb orvos a világon, dr. Kiss László operált. Órákon át küzdött azért, hogy a bal lábamat össze tudja rakni.”

Huszzonegy évesen mégis elvesztette. „Azt hiszem, nem a véletlen műve, hogy ez történt velem. Előbb-utóbb bekövetkezett volna, ami a sorsom.”

Addig pörgős életében teljesen új szakasz kezdődött. „A belesettől megvilágosodtam. Az én dolgom az életben a másság hirdetése.”

Rehabilitáció. Hét hónap alatt állt talpra. Akkor egy segédbottal visszaszántikált az egyetemre, és meglepődve tapasztalta, hogy nem csupán a mozgása, hanem a gondolkodása, az értékrendje is megváltozott.

Réka most Robotlány (Robot Girl) néven előadásokat, workshopokat tart. Immár márkát épít rá: brandjéhez sok tevékenység társul. A Lábatlan blogban arról beszél, amiről más nem. Divatkampányokban vesz részt, modellkedik. Síkfutásban paralimpikonnak készül. Felnöttekkel coachként dolgozna, és azt tervezi, hogy álmokészítő óra címmel önismeretre tanítana gyerekeket. „Szeretnék csillogást varázsolni a szemekbe. Elmagyarázni, hogy nekem is voltak nagy álmaim, és ezek kettétörték. Elmondani, hogy újraépíttem őket, hogy ennek vannak módjai, és hogy mindig van tovább.”

Lukoviczki Réka mentora Al Ghaoui Hesna: Amikor a zsűrizés alatt elkezdtem olvasni Réka blogját, majd a róla szóló cikkeket, órákra belemélyedtem a történetébe. És a személyes találkozás csak megerősítette bennem azt, amit sejtettem: ez a fiatal lány nem csupán elképesztően bátor, hanem olyan életszemléletet, látásmódot képvisel és tud átadni, amire óriási szükség van ebben az országban. Remélem, mindebben támogathatom, és segíthetek, hogy üzenete minél több emberhez eljuthasson.

Eleinte a csendes megfigyelő szerepében ücsörgött egy békéscsabai gimnázium valamely padjában, aztán kezdte észrevenni, hogy meg tud nyilvánulni emberek előtt, hatást tud gyakorolni másokra. Ő lett a röplabdacsapat kapitánya, iskolai megemlékezéseken hol népdalt énekelt, hol szavalt, képviselte társait a diákönkormányzatban... Érettségi után a sulis díszpolgárává is avatták.

Elsőre felvették egyetemre. Azt mondta ugyan, hogy formatervező mérnök szeretne lenni, de persze pontosan nem tudta, mit akar magával kezdeni. Gondolta, ez a mesterség később presztízt is hozhat, profitot is termelhet. „Egy tizenkilenc éves ember csak tippelni tud, melyik a sok tantárgy közül az egyetlen, amelyben erős.” Egy városból egy másikba költözött, gimnazistából egyetemista lett. Két szép év telt el, tisztségviselője lett a hallgatói önkormányzatnak is, vállalt rendezvény-szervezői feladatokat, foglalkozott közösségépítéssel, konferált kiállításokon. Jól csinálta. A versenyszerű sportot ugyan szüneteltette, de a Margit-szigetre hobibiszterűen kijárt futni. „Annyira beszippantott a pesti légkör, hogy hirtelen nem tudtam, min szigorítsak. Mert, ugye, az egyetem volt a legfontosabb, de nem tudtam, mi legyen a második, a harmadik.”

Marjai Kamilla

Marjai Kamilla mentora Novák Péter: Atadás-átvétel. Egész életemben ezt tanultam a néptáncon, színházon és összességében minden munkámon keresztül. Jó mestereim voltak, kik kimondva-kimondatlanul csak annyit kértek cserébe, segítsék én is, ha tehetem. Egyszerű recept, annál nehezebb alkalmazni a gyakorlatban... Kamilla a „kölcsonőség” archetípusa, területein kiforrott szakember, de affinitása is széles körű; azt hiszem, lesz mit tanulnunk egymástól és egymásról!

Egy négyszáz lelket számláló faluban, a szigetközi Kisbodakon nőtt fel Marjai Kamilla. Általános iskola Mosonmagyaróváron, középiskola Győrött. Az ottani Kazinczy Ferenc Gimnázium révén vett részt egy drogprevenációs programban: nagyon megrendítette. „Akkor fogalmazódott meg bennem először, hogy lehet, nekem ezzel a problémával dolgom lesz.” Csak később jutott arra a következtetésre, hogy a környezetében mindenki talál kórhajtásnyira legalább egy függőt. Az ELTE-n szerzett pszichopedagógus alapidipломát. Mivel mindig két dolog foglalkoztatta – egyrészt az addiktológia, másrészt a színház –, sikerült összefésülnie a kettőt. A gyakorlatát az életvezetési zavarokkal és függőségekkel küszködő fiatalokat segítő Megálló Csoportban töltötte, ott találkozott először színházterápiával. Szerelme volt első látásra.

Párhuzamosan futott egyrészt a mesterképzés az ELTE gyógypedagógiai karán, másrészt az addiktológiai konzultáns-képzés a Semmelweis Egyetemen. „Kezdtém kapiskálni, hol vagyok én ebben a történetben... Mi dolgom nekem a függőkkel? Milyen segítséget tudok vagy kell adnom? Voltam én olyan helyzetben, hogy segítségre szorultam? Kaptam segítséget? Jó segítséget kaptam?” Szerinte egy segítő hivatású szakembernek nagyon fontos, hogy a saját története mélyére ásson.

A kulcsszó: alázat

Addiktológia, vagyis szenvedélybeteg-ellátás. Pszichopedagógus és addiktológiai konzultáns végzettsége van, továbbá nagyon friss papírja arról, hogy színházi szaknevelő is. Szerinte a tudását innen-onnan ollózta össze, bedobta egy nagy kalapba, és abból lett az, amit most csinál.

Bő két évre ragadt a Megállóban, miután pedig megszerezte a mesterdiplomáját, Szentgotthárdon, a pszichiátriai betegek otthonában kapott állást. Négy évet töltött ott, majd 2015-ben megpályázott egy konzultánsi állást a budapesti Nyíró Gyula Kórház Országos Pszichiátriai és Addiktológiai Intézetében. Ez volt számára a megérkezés pillanata. „Hogy most már aztán célirányosan szenvedélybeteg-ellátás! Ez az, amit tizenöt éves koromban elképzeltem!”

Másodéves egyetemistaként hallotta dr. Gerevich József nevét. Egy nagy nevet az addiktológiában! Írt neki, tudna-e segíteni. A pszichiáter szárnyai alá vette, bevonta a kutatásaiba, jóvoltából tarthatott huszonkét évesen előadást egy konferencián a szakma krémjének.

Marjai Kamilla most két irányban gondolkodik: az egyik, hogy megírja doktori disszertációját. Autista fiatalok szerhasználatát és agressziójellemzőit kutatja. A másik? Nyilvánvalóan színház és terápia összefonódása.

Dolgozik, tanul, tanít, kutató, tanulmányt ír, publikál a neten. És emellett azt keresi, hol van ő a szerepeiben. Mindebben mi a saját?

A sikereit kicsiben méri. Siker, ha egy színháztréningen valaki valamilyen felismerésre jut. Ha átlépi a komfortzónáját. Ha képes kapcsolatba kerülni másokkal.

Marjai Kamilla nem gyógyítani akar: szimmetriára törekszik a klienseivel. Együtt haladni velük, kíséreni őket. Azt mantrázza: önismeret-önreflexió-önkritika-alázat...

Nyitottnak lenni, kíváncsivá tenni

Amikor pályaválasztásra került a sor, számára szóba sem jöhetett más, mint a biológia. Az általános iskola óta sikert sikerre halmoz, rendkívüli eredményeit azonban elsősorban hozzáállásának tulajdonítja. Most ezt szeretné másoknak is átadni.

Tudományos kutatásokat végez, előad, motivál, mellette pedig, amikor ideje engedi, énekléssel, komolyzenével foglalkozik, és jogázik. A természettudományos pálya akkor kezdte el komolyabban érdekelni Molnár Annát, amikor általános iskolai tanárai ötödik osztályban elküldték egy környezetismereti versenyre. „Miután továbbjutottam a következő fordulókba, a későbbi biológiatanárom mérhetetlen időt és energiát fektetett a felkészítembe, és ez alatt olyan különleges dolgokat mesélt a természet működéséről, amelyek teljesen elvarázsoltak. Azóta hajt a kíváncsiság, hogy minél többet megérthessek a minket körülvevő világból.”

Akkoriban persze még elsősorban a madár- és növényvilág érdekelte. Molnár Anna mindössze 12 éves volt, amikor madárvédelmi programot dolgozott ki óvodásoknak, majd a foglalkozások sikerén felbuzdulva egyre több interaktív bemutatót és ismeretterjesztő programot szervezett. Vezetői tapasztalatokat is szerzett a Kutató Diákok Országos Szövetségének alelnökéként és XXI. és XXII. Bolyai Konferencia főszervezőjeként.

Érdeklődése később a gimnázium alatt a molekuláris biológia felé fordult, ezért miután felvételt nyert az ELTE biológia alapszakára, első útja a Semmelweis Egyetem kutatólaborjába vezetett, ahol öt éven át vastagbél-tumorok vizsgálatával foglalkozott. Az egyetem alatt is sorra halmozta az elismeréseket. 2014-ben a MATEHETSZ Felfedezettjeink fődíjasa volt, elnyerte az S. W. Kuffler Kutatói Ösztöndíjat, kiemelkedő kutatói és hallgatói munkája elismeréseként pedig Pro Scientia Aranyéremben részesült.

Hamarosan befejezi a mesterképzést a molekuláris genetika, sejt- és fejlődéstudomány szakirányon, később pedig elvégezi a PhD-képzést is. Epigenetikával fog fog-

Molnár Anna

lalkozni, ez a tudományterület azt kutatja, hogy a környezeti, életmódbeli hatások milyen átörökíthető változásokat okozhatnak a DNS szerkezetében.

A Magyar Templeton tehetséggondozási program alatt fogalmazódott meg benne társadalmifelelősség-vállalási küldetése. Eddigi eredményeit erős belső motivációjának, nyitottságának, kitartásának és szorgalmának tulajdonítja, és úgy gondolja, a megfelelő hozzáállással és gondolkodásmóddal bárki elérheti a saját boldogulásához szükséges céljait. Ezért tudatos szemléletformálással szeretne segíteni az embereknek, hogy megtalálhassák valódi útjukat.

„Elsősorban gyerekkel szeretnék foglalkozni – mondja –, mivel úgy vélem, minél fiatalabb korban kell az akkor még természetes motivációt, kíváncsiságot megfogni, és kialakítani a jó hozzáállást, szokásokat és értékrendet.” Célja, hogy a Covey-féle, 7 szokáson alapuló Életrevaló program minden iskolába eljuthasson. Ehhez keres most szponzorokat a Kiváló Nevelési Kultúráért Alapítvány számára, és a La femme 50 tehetséges magyar fiatal programtól is elsősorban ennek megvalósításához vár segítséget.

Molnár Anna mentora Zsoldos Dávid: Anna mentorálása a legjobb bizonyíték arra, hogy nemcsak, hogy nem hátrány, de talán még előny is, ha mentor és mentorált nem „egy pályán” mozog szakmailag – így aztán a hangszíny szinte magától került azokra a kérdésekre, amelyek ennek a sokoldalúan tehetséges és kiborbanóan energikus lánynak az útkeresésével kapcsolatosak.

Nyerki Emil

A molekuláris biológia rabja

Már egészen fiatalon kutatásokkal telik az élete. Erre inspirálja a családja, a szülői minta. De az élet iránti kíváncsisága is. Mert kutatásai az élet fontos kérdéseit feszegetik. Csak azt kell eldöntenie, hogy az életjelenségek mely területére koncentrálja az energiáit. Terep van elég.

Élettudományos kutatás, azon belül jelenleg a molekuláris biológia és a szenzorika örvözte az, ami Nyérki Emilt foglalkoztatja. „Legfőképpen a szüleim tereltek a természettudományos pálya felé” – ismeri el. Amióta egyre komolyabb kutatásokba fogott, a díjak is igazolták adottságait. Ezt tükrözte a TUDOK Nagydíj és 1. díj. Gimnazistaként két OTDK-n is részt vett, a másodiknál két különdíjat kapott, megnyerte a 6. Ifjúsági Bolyai Díjat. Kutatómunkát először az Orvosi Fizikai és Orvosi Informatikai Intézetben folytatott 2,5 évig (OTDK 2. és 3. hely), majd 2016 februárja óta a Biokémiai és Molekuláris Biológia Tanszéken dolgozik. Díjai közül legbüszkébb a Stephen W. Kuffler kutatói ösztöndíjra, és erősíthette a Junior Templeton Fellow csapatát is. 2016 nyarán az ETH Zürich egyetemen dolgozott kutatói ösztöndíjjal.

A Szegedi Tudományegyetem hallgatója, most fejezte be az alapszakot, készül a mesterszakra. Kutatásai szerteágazóak, a fehérjealapú napcellától az Európai Unió gazdaságtudományán át a laktózszenzor építéséig terjednek. Ez utóbbi kutatása jelenleg is folyik, mert igencsak aktuális: „A mostani projektben egy olyan szenzor létrehozásán dolgozom, amelyet magukkal hordhatnak a laktózérzékenyek. Európában a népesség mintegy 75 százaléka érintett ebben.” A műszer speciális fehérjével működik majd, magyarázza még, most

éppen a megfelelő fehérje tisztításánál akadtak el... A jövőjét egyértelműen a kutatások folytatása határozza meg a terveiben. Az ETH Zürich egyetemen tavaly eltöltött, kilenches kutató időszak alatt átlátta, hogy feltétlenül külföldön kell elkezdenie a jövő megalapozását. Azt tapasztalta ugyanis, hogy „a kinti kutatóintézetekben hatékonyabb és összefogottabb a munka. Először is sokkal több a pénz a kutató tevékenységre, jobb a felszereltség is, és motiváltabbak az emberek, mindenki jobban koncentrál a közös munkára, ezért inspirálabb a légkör”.

A La femme50 tehetséges magyar fiatal programban látja egy jó közösség kialakulásának esélyét, hogy a rengeteg különböző érdeklődésű ember összefogva kamatoztathassa a tudását. „A program számomra személy szerint is egy hatalmas lehetőség lehet. Mentorom személyében közelről megismerhetem az ország egyik kiválóságát, ez már önmagában is hatalmas megtiszteltetés, újabb példakép segítheti eredményes kutatómunkámat.” Azt is várja még mentorától, hogy abban nyújtson segítséget, merre is érdemes menni, hogyan lehet embernek maradni a hatalmas tudományos világon belül. Abban is eligazítást remél, hogy egy szakértő külső szemlélő miként értékeli a terveit, eddigi életútját, milyen tanácsokkal tudja őt ellátni a jövőt illetően.

Lapzártáig a mentor személye még nem végleges, a mentorról és más aktualitásokról a program weboldalán talál naprakész tájékoztatást: lafemme.hu/tehetseg

Ördög Noémi

A vászon és az ecset örök

Nyughatatlan kísérletező. Tizenhat évesen kezdte művészi pályáját, eredetileg divattervezőnek készült. Egy Salzburgi Nemzetközi Nyári Akadémia után vált világossá számára, hogy a festészet az ő kifejezési formája. Digitális technikával kevert, részletgazdag festményein a társadalom legaktuálisabb témái jelennek meg.

Ördög Noémi mentora S. Hegyi Lucia:
Ördög Noémivel a szabadon alkotás szeretete, valamint a kortárs alkalmazott művészet a közös kapcsolódási pontunk. A mentorprogram során a két művészeti ág – a ruhaalkotás és a festőművészet – összekapcsolásával szeretnénk egyedít, személyre szólót és páratlant alkotni. Emellett olyan támogatást és háttérrel szeretnénk biztosítani a mentortanulónak, amellyel a racionalitás és a művészeti énjük összhangba kerül, majd kiteljesedhet.

Tehetségét apai nagyszüleitől és édesapjától örökölte Ördög Noémi, művésznévén Naomi Devil. Édesanyja matematikus, aki azt szerette volna, ha lánya az ő tudományában is jártas. „A sok matematikaszakkör fárasztott, de hasznos volt. Ráadásul nem szerettem a hagyományos iskolát, ezért magántanulóként, 17 évesen érettségiztem” – idézi fel a gyerekkori útkeresést. Fordulatot a salzburgi nyári művészeti akadémia hozott az életébe. „Nagyon inspiráló művészeti közeg vett körül, utána tudatosan kezdtem keresni a saját kifejezési formámat” – mondja. Londonba utazott, ahol a kortárs galériákat végigjárva ráeszmélt arra, milyen óriási lehetőségek vannak a kortárs művészetben. Juno Doran hiperrealista punk portréja mélyen megmaradt benne.

Hazatérve elkészíti az első, alternatív fiatalokat ábrázoló portréit. Festeni édesapja tanította, aki a budapesti iparművészeti főiskola formatervező szakán végzett. „Mindig dicsért, és új lépcsőfokokat jelölt ki számomra. Úgy, hogy soha nem erőltette rám az elképzeléseit.” Egy nyáron át készítette el azt az ötven műből álló portfoliót, amellyel jelentkezett a bécsi művészeti akadémiaira. Bár reménytelennek gondolta, mégis azonnal fölveszik. Közben az építészkarra is jár négy évig, az ott tanultaknak a térábrázolásban veszi hasznát. Majd elvégzi a grafika szakot, ahol a számítógépes grafikai programok megismerése nagyban segítette egyedi stílusának megtalálását.

Szívesen használja a digitális technikákat. Festményeit számítógépen aprólékosan megtervezi, a részleteket pedig három dimenzióban modellezi. Folyamatosan keresi az új technikákat, technológiákat. Már is vannak kételkedők, akik azt kérdezik, vajon mi értelme van festeni a digitalizált korban. Ördög Noémi gyorsan válaszol: „A vászon és az ecset örök. A technika haladása miatt a fényművészeti alkotásaimat nem biztos, hogy évek múltán meg tudom javítani” – magyarázza. A digitális technikák használatával pedig az a gond, hogy gyorsan elavul a formátum. Ezzel szemben a festészet örök.

Kétlaki életet él, Bécs és Budapest között ingázik. Arra a kérdésre, hogy hol érzi jobban magát, gyorsan válaszol: Budapesten. „Bécsben nagyobb az érdeklődés a képzőművészet iránt. A galériák és művészeti intézmények hálózata kiterjedtebb. Itthon igyekszünk összetartani, eljárnak egymás kiállításaira” – mutat rá a különbségekre.

Mintegy 300 képet festett eddig. Nagyon szívesen emlékszik két évvel ezelőtti bécsi kiállítására: „Varázslatos élmény volt egy nagy térben együtt látni az összes addigi festményemet. Ezt a pillanatot Budapesten is szeretném átélni.”

Orgován Norbert

Orgován Norbert mentora dr. Erőss Loránd: Norbert nem csak a tudomány és a közösségformálás területén elért eredményeivel tűnik ki az átlagból, a társadalom peremére szorultakat is észreveszi. Ha lesz kitartása végiginni mindazt, amibe most belekezdett, hiszen a nagybetyűs életbe még csak most lépett be, egyik meghatározó személyisége lehet majd a magyar társadalmi közéletnek akár a tudományos ismeretek népszerűsítése, akár a közösségek szervezése terén.

Egy független bizottság egyhangúlag a tudományos eredményeit találná a legfontosabbnak – véli Orgován Norbert. Doktori képzése éve alatt az elvárt 2 publikáció helyett 16 cikke jelent meg nemzetközi tudományos folyóiratokban, emellett 2 könyvfejezetnek is szerzője. Komoly tudományos projekteken vett részt, eredményeit több díjjal is elismerték. „Mindezek ellenére több okból sem a tudományos eredményeim tartom a legfontosabbnak – állítja. – Tekintélyt parancsoló laboratóriumi köpenyemet, etanol áztatta gumikesztyűmet, illetve legutóbbi divat szerinti szájmasczkomat szögre akasztva másfél éve már nem a rák ellenszere, hanem új kihívások után kutatok. Arra jutottam, hogy időmet, képességeimet más területeken jobban tudnám hasznosítani, kamatoztatni és a társadalom javára fordítani, illetve nagyobb hatáskörrel tudnék működni.”

Vágyis ahogy Ady lírai hőse, Norbert is a következőket vallja: „Nem kellene a megálmodott álmok, Új kínok, titkok, vágyak vizén járok.” Azt állítja: őt a befutott pálya, a megtett út, a karrier és életútja érdekli, a magaslatok a kezdőponthoz viszonyítva. Ezért az elmúlt másfél évét érzi a legfontosabbnak az önmegvalósításban. Időrendben a következők történtek azóta vele: teljesítette a Kinizsi 100-

Új kínok, titkok, vágyak vizén...

Pályáját biofizikus PhD-hallgatóként kezdte, kutatási témái közé a sejtadhézió, a belső súrlódás, valamint a kinezin motorfehérje tartozott. A tudományos pályával szakítva jelenleg mobilhálózati tesztkörnyezetek koordinálásáért felel. Szabad idejében vállalkozások indításán töri a fejét, erejét jóléti programokra és sportversenyekre tartogatja.

as teljesítménytúrát, célba ért a Hosszútávú Triatlon Országos Bajnokságon, több vállalkozás beindításán kezdett gondolkodni, dolgozni, új munkahelyi pozícióban 4G-s hálózatok tesztkörnyezeteinek koordinálásáért lett felelős, a Star for Life motivációs és oktatási program Sigma Technology-oldali nagykövetének választották, bekerült a La femme 50 tehetséges magyar fiatal programba.

Star for Life-nagykövetként a Dél-afrikai Köztársaság legelmaradottabb tartományában iskolák működésének és diákok egyetemi továbbtanulásának támogatását segíti. Több vállalkozásotlet is jár a fejében. Részt vesz egy elektromos gépek javításával foglalkozó projekt megtervezésében, mellyel a háztartások ökológiai lábnyomát csökkentené. Szeretné a Kultúrfürdő nevű program-sorozatát újra életre hívni: ez a magával ragadó minifesztivál a zenét, az irodalmat, a színházat török fürdőkhöz, lépcsőházakba, magánlakásokba csempészve 2013-ig színesítette a budapesti kulturális életet. Ehhez kapcsolódóan egy új, minden felet összehozó, programszervező webes felület kialakítása is a célja.

„Az előző szűk másfél évben saját bőrömmön tapasztaltam, hogy egy kreatív, nyitott, sokszínű közösségnek milyen elképesztő emelő, fejlesztő ereje van” – mondja. Azt reméli, hogy az 50 fiatal programban olyan ismeretségekre, barátokra tehet szert, és olyan közösségnek lesz részese, amely még jelentősebb teljesítményekre sarkallja, új nézőpontokat, ötleteket, fejlődést hoz az életébe, és ő is másokéba.

Papp Gábor mentora Reisz Anna: Gábor példát mutat a mai fiataloknak, de akár egy tágabb értelemben vett generációnak is. Merj nagyot álmodni! Ő ki mert törni a családi és társadalmi elvárásokból, a jó tanuló, egyetemet végzett fiú nem állt be a sorba, a „normál”, napi 8 órát irodában dolgozó, fix fizetéssel átlagos hangulatban esténiélt hazabattogók köze. Szorgalommal, nyitottsággal a világra önmagát képezte – és vált elismert online marketing szakemberré.

Azoknak akart segíteni, akik ugyanolyan problémákkal küzdenek, mint ő 6-8 évvel ezelőtt – mondja Papp Gábor. „Fogózkodót szerettem volna a kezükbe adni, hogy tudják, merre induljanak el, és milyen fórumokról érdemes tanulni. A mottóm: szeretném kinevelni Magyarország következő online marketinges generációját.”

Posztjait több tízezer ember olvassa, és online kurzusaira is rengetegen iratkoznak fel. A The Pitchet azért hozta létre, hogy mind szakmai publikációkkal, mind személyes tapasztalataival hozzájáruljon új szakemberek képzéséhez, hiszen Magyarországon jelenleg egyetlen egy felsőoktatási intézményben sem oktatnak online marketinget, márpedig óriási szükség lenne rá, hiszen bármilyen értékes is legyen egy termék vagy szolgáltatás, online marketing nélkül manapság nem fog eljutni a fogyasztóhoz. Naponta több mint kétmillió blogposzt kerül ki a világhálóra, ahhoz, hogy valaki kitűnjön, nagyon sok időt kell fordítania a marketingre. Gábor tehetségét és hozzáértését igazolja, hogy ő felelős a Shapr3D applikációfejlesztő cég marketingjéért – ez az egyetlen olyan magyar vállalkozás, amelyet az Apple feltüntet saját iPad Pro reklámjaiban és weboldalán.

Papp Gábor A hazai online marketing császára

A marketinges, aki mindent tud arról, hogyan legyél népszerű, és nem is fél elárulni a titkát, 2016 januárjában indította el a blogját azzal a céllal, hogy abból Magyarország legnépszerűbb online marketinges blogja legyen.

Az online-marketing-educáción kívül, fiatal vállalkozóként szívügye a hozzá hasonlóan fiatal vállalkozók szakmai támogatása is, ezért hozta létre a Mentorship nonprofit társadalmi szerveződést. „Nálam a mentorálás mást jelent, mint sokaknak: az, aki 20-30 évvel előttem jár, nagyon jó inspiráció lehet arra, hogy milyen életpályát lehet megtenni, de igazán jó mentorok azok tudnak lenni, akik csak 2-3 lépéssel vannak előttem, és pontosan értik a problémáidat, mert pár évvel korábban ők is pontosan ugyanezekkel néztek szembe.”

Karácsony és szilveszter között év eleji fogadalmak helyett minden évben meghatározza és leírja az éves céljait. Olyan reális terveket vet papírra, amelyeket valamilyen úton-módon el kell érnie év végéig, ha pedig valamit nem sikerül megvalósítania, akkor kielemezi, miért nem ment, és tanul belőle. Így történhet az is, hogy olyan márkákkal dolgozott már együtt, mint egy New York Times Best Selling író, a HVG, a Telekom, Meskó Bertalan, a Tresorit, a Design Terminál, az EON, a BioTech USA.

Sikereinek másik alappillére a work-life integration: „Másokkal ellentétben én nem a klasszikus work-life balance-ra törekszem, hanem inkább a work-life integrationt tartom szem előtt. Nem az a cél, hogy reggel 8 óra bemenjek az irodába és várjam, amíg letelik a munkaidő. Nem sokat, hanem tudatosan és okosan kell dolgozni. Két fontos szabályt szoktam mindig betartani: akkor dolgozom, amikor produktív vagyok, illetve napi minimum nettó 4 órát koncentráltan. Ha az megvan, azt egy jó napnak kell értékelni. 4 hatékony óra alatt ugyanis sokszor többet el lehet érni, mint amennyit mások bruttó 3-4 nap alatt hoznak össze.”

Pintér Dániel Gergő

Pintér Dániel Gergő mentora dr. Ránky Katalin: Amikor tőlem azt kérdezik, mitől lettem sikeres, mindig azonos a válaszom: három meghatározó egyéniség segített a pályámon, tanácsot adtak, irányítottak és kritizáltak. Elérkezett az idő, amikor én szeretnék így segíteni.

A Magyar Tudományos Akadémia Számítástechnikai és Automatizálási Kutatóintézetének kommunikációs vezetőjeként és saját vállalkozásában is értéként tekint az információcserére Pintér Dániel Gergő PR-stratéga és válságkommunikációs szakember, oktató, kutató. „Olyan cégeknek, magánembereknek nyújtok szakmai segítséget, akik, amelyek üzletpolitikájával, emberi hozzáállásával azonosulni tudok. A tudomány, az oktatás, a civil szféra szereplői nemcsak borzasztóan izgalmas stratégia mentén kezelhető szervezetek, társadalmilag felelősek is, így habozás nélkül melléjük tudok állni, hogy a kommunikációjukat fejlesszem. A tudományos közösséget kicsalogni az elefáncsonttoronyból éppen olyan fontos, mint a magánembereknek megmutatni, hogy a tudomány, a kutatás szexi” – mondja.

Főállásban az MTA SZTAKI kommunikációs osztályát vezeti, de saját kutatási területe, a válságkezelés jelenti számára a legnagyobb kihívást – ebből írja doktori disszertációját is. A válságmenedzsment Magyarországon még nem vált külön hivatássá, ezért ő saját magát inkább válságérzékeny PR-esnek nevezi, aki 80 százalékban a krízisek megelőzésével foglalkozik, 20

Hálás minden nehézségért

Kríziskommunikációs szakember, aki az életet a komfortzónáján kívül éli. Mindenáron meg akarta találni a gyakorlat és az akadémikus elmélyültség szinergiáját. És ez sikerült is neki.

százalékban pedig „tűzoltással”, krízishelyzetek objektív szakértői elemzésével. Fontosnak tartja kiemelni, hogy a közhiedelemmel ellentétben nem etikátlan politikus, aki mindenáron helyre akarja állítani egy cég elvesztett renomóját, számára legalább annyira fontos egy szervezet célcsoportja, mint maga a szervezet.

Református, reálbeállítottságú családból származik, világ életében matematikusnak szánták, de ő kiskora óta tudja, hogy író, alkotó, gondolkodó ember szeretne lenni. Már 18 évesen, az egyetem mellett elkezdett szerkesztőségekben gyakorolkoskodni, és számára a mai napig az első számú cél a tanulás. „A kihívás és a komfortzónából kilépés az, ami igazán vonz, annak az izgalmas útjának a megtalálása, hogyan tudnék folyamatosan fejlődni, inspirálódni. Az a típusú ember vagyok, aki még a diákjait is arra buzdítja, hogy ne féljenek a kudarctól, hanem minél több éles helyzetben próbálják ki magukat. A munkáim során teljesen különböző közegekben mozgok, így fontosnak tartom, hogy ugyanazt a szakmai problémát akár egy oxfordi professzorral, akár egy Unicum mellett, egy laikus barátommal meg tudjam vitatni.”

Szabad idejében önkénteskedik, járt már India nyomorgyedeibeiben, Japánban, de segített hajléktalanoknak és mélyszegénységben élő roma családoknak is. Egy mélyen hívő, szeretetet hirdető fiatalember, aki hihetetlenül hálás minden nehézségért az életében, mert ezek tanítják folyamatosan alázatra, illetve arra, hogy nem lehetnek meddő pillanatai. A La femme 50 tehetséges magyar fiatal programtól elsősorban azt várja, hogy a megfelelő fórumokon népszerűsíthesse tudományát, inspirálódjon a 49 tehetséges emberrel való megismerkedésből, illetve hogy kezdő vállalkozóként segítséget kapjon vállalkozása beindításához.

Pintér Gergő

A matematika a szabadság maga

Hisz abban, hogy az általa kutatott témák alapja alaplátságnak részévé válhat, akár csak a Föld gömb alakja annak idején, csak fel kell fedezni mindenben a matematika szépségét, végtelenül szabad teremtő erejét.

Egy háziuliban kezdődött. Valaki talált egy karfiolt, és úgy gondolta, jó lenne levest főzni belőle. „Mondtam, hogy nem szeretem a törtdimenziós zöldegeket – meséli a régi történetet Pintér Gergő matematikus. – Erre elkezdte érdekelni a többiek, mi az, hogy törtdimenziós, én pedig az éjszaka közepén magyaráztam valamit a fraktálokról, majd eljutottunk a szokásos felkiáltáshoz: ó, mi ezt sosem fogjuk megérteni! Akkor, abban a pillanatban megfogadtam: engem ti nem fogtok arra használni, hogy megerősítsek magatok abban, hogy nem tudjátok megérteni a matematikát! Megbeszéltük, hogy egy hét múlva találkozunk, és mindent érteni fognak.”

Ez a Matemorfozisz alternatív ismeretterjesztő sorozat keletkezéstörténete. A sorozat azóta helyet kapott a legtöbb nyári fesztivál programjában, alternatív klubokban, de még egyetemi szemináriumként is felvehető. Pintér Gergő azt szeretné elérni vele, hogy az emberek ne úgy gondolkodjanak a matematikáról, mintha be lenne merevedve egy izomcsoportjuk, ne merev rendszerként használják, hanem fedezzék fel a szépségét, és találják meg a zenében és a művészetekben is a matematika végtelenül szabad teremtő erejét.

Hisz abban, hogy az általa kutatott témák alapja alaplátságnak részévé válhat, akár csak a Föld gömb alakja. Bármivel foglalkozik az életben, legyen az a tanítás, zenekara dalszövegeinek írása, képzőművészekkel közös absztrakt installációk kitalálása, mindenben elsősorban a matematikai összefüggések megtalálása motiválja.

Kivéve a hétköznapiakat. A mindennapi dolgokban ugyanis igyekszik elkerülni a felesleges számolgotást a

Pintér Gergő mentora Tólos Attila: Amíg nem találkoztam Gergővel, voltak kétségeim, hogy vállaltam-e a mentori felkérést. De megismerkedtünk, és nagyon érdekes figura, egyszerre punkzenész és matematikus. Ami a legjobban tetszik benne, hogy nemcsak szereti és érti a matematikát, de népszerűsíteni is akarja.

Dr. Prokop Susanne

Pszichiátria és diszkrimináció

Agykutatóként dolgozik az MTA Kísérleti Orvostudományi Kutatóintézetében, emellett pedig a Semmelweis Egyetem Közösségi Pszichiátriai Központjának önkéntes orvosa. Arra törekszik, hogy sajátos, nyitott szemléletet alakítson ki a mentális betegségek kialakulásával és kezelésével kapcsolatban.

Prokop Susanne mentora Szlankó János: Susanne számos területen nagyon jó képességekkel rendelkezik, és ehhez párosul az ambíció, az alkotás vágya. Melyik irányt válassza az alapkutatástól a vállalkozásig terjedő spektrumban? Melyik úton mikor fogja érezni az alkotás, a siker örömeit? A választás hosszú távra szól, egy idő után nincs visszaút. A mentor ebben a választási folyamatban tud segíteni.

Félig német, félig magyar Prokop Susanne, de az anyanyelve magyar, ahogy ő maga is. Summa cum laude minősítéssel szerzett általános orvosi diplomát, emellett kvantitatív modellezőként is végzett. Gimnazistaként Kínában és Horvátországban képviselte hazánkat fizikaversenyeken, azután ezüstérmét is szerzett az Ifjú Kutatók Nemzetközi Konferenciáján, Indonéziában. „Az eredményeimet az engem körülvevő fantasztikus tanároknak köszönhetem, akik megszerettették velem a matematikát, a fizikát és a kémiát. A pályaválasztás sokáig nehéz kérdés is volt számomra, hogy merre tovább, de végül családi javaslatra az orvosi egyetem mellett döntöttem.”

Már az első évben tudományos diákköri munkába kezdett. Először egy genetikai kutatáshoz csatlakozott, majd az SE Elettani Intézetben folytatta. Ott szerencsésen olyan témavezetőt kapott, aki rendkívül motiváló személyiség volt. „Rengeteg technikát sajátíthattam el tőle, és ő győzött meg arról, hogy a matematikai és fizikai alapok is elengedhetetlenek ma már az orvosi kutatásban.” Így a Pázmány Péter Katolikus Egyetemen kezdett órákat hallgatni, ahol ily módon kvantitatív modellezői képesítést szerzett.

Tudományos diákköri munkájáért számos konferencián első díjban részesítették. Az Országos Tudomá-

nyos Diákköri Konferencián pedig az első helyezés mellett megkapta a legjobb előadói díjat. Azután egy nagy amerikai egyetem nemzetközi díjával három hónapot töltött a Vanderbilt Egyetem Biológiai Intézetében. Ott is felfigyeltek a munkájára, és a következő évben már egy kísérleti technika szakértőjeként kapott meghívást ugyanazon egyetem Farmakológiai Intézetébe.

Ahogy csak ideje engedi, a kutatás mellett aktívan részt vesz a mentális betegekét sújtó stigma elleni küzdelemben is. „A La femme 50 tehetséges magyar fiatal programhoz azért akartam csatlakozni, mert szeretném támogatni a látókörömet, és teljesen más területekről ismerhetek meg fiatal tehetségeket. A munkahelyemen minden kollégám lenyűgözően nagy tudású, így szakmai segítséget mindig kapok. A mentorprogramtól éppen azt várom, hogy olyan kérdésekre is kapjak választ, amelyek foglalkoztatnak, de nem szigorúan a szakterületemhez tartoznak.”

Sokat gondolkodott azon, hogy a program lehetőségeit hogyan használhatná a lehető legjobb célra. Úgy véli, a közösségi pszichiátria nagyobb támogatottságának elérése, illetve a betegekkel szembeni diszkrimináció csökkentése lenne az egyik ilyen célkitűzése. „A mentorom segíthetne abban, hogyan lehetne ezt a célt megfogni, majd véghez vinni.”

Sághegyzi Adél Laura

A hasznos dizájn hírnöke

Építészként azt szeretné elérni az épületeivel, hogy ne csupán esztétikai értéket képviseljenek, hanem társadalmilag is hasznosak legyenek. Olyan megoldásokat keres, amelyek egyszerre gyönyörködtetnek látványukkal, és szolgálják a közösséget. Az építészet eszközeivel szeretné jobbá tenni a világot.

Sághegyzi Adél Laura mentora Síveges Gergő: A kreativitás, a jó ötlet, a profi megvalósítás – még csak fél siker. Igazán áttűtő akkor lesz, ha a lényegét el tudjuk mondani másoknak, és a számunkra kulcsemberek megértik, miért kell ránk figyelniük.

Minden építésznek legalább minimális szinten érzékenynek kell lennie a társadalom problémáira, hiszen ők alakítják az emberek környezetét, és a lehető legjobbat kellene kihozniuk a munkájukból, nem csak az öncélú luxust megalkotni – ez Sághegyzi Adél fiatal építész meggyőződése. 2016-ban beválasztották a top 50 sikeres magyar közé. Kínában, egy rangos nemzetközi építészhallgatói versenyen kreatív megoldású szobrászműhely tervével szerezte meg az első helyet, jelenleg pedig a diplomamunkáján dolgozik, amelyben egy szemétből újrahasznosított bútorokat gyártó épületet tervez. Olyan megoldásokban gondolkodik, amelyek egyszerre elégítik ki a vizuális igényeket, és társadalmilag is hasznosak.

Már gyermekkorában lenyűgözte az építészetben a művészet és a tudomány összefonódása. Rajztanfolyamra, művészeti szakköre járt, de kimagaslóan teljesített a reáltudományok területén is. A mai napig az építészet művészeti, problémamegoldó része érdekli. Szerinte egyre nyitottabbak az emberek a hasznos dizájnra, és úgy gondolja, hogy a La femme 50 tehetséges magyar fiatal program segítségével talán még több emberhez eljuthatnak az általa képviselt értékek, és így – ezáltal is – a világ jobb helyé válhat.

Emellett fontos missziójának tekinti, hogy népszerűbbé tegye a vidéket a fiatalok körében. Szülővárosában, Kaposváron interaktív köztéri bútorait, illetve a közterek revitalizációjával kapcsolatos munkáját második díjjal jutalmazták, valamint az Új Nemzeti Kiválóság Programba is egy olyan városfejlesztési koncepcióval került be, amely a fiatalok vizuális és építészeti igényeire épít. „Azért tartom fontosnak, hogy újra népszerűvé tegyünk a vidéket, mert jelenleg Budapest sokkal vonzóbb a fiatalok számára, hiszen sokkal több lehetőséggel kecsegtet, mint bármelyik másik település az országban. Viszont hosszú távon elengedhetetlen lenne, hogy az egyetlen központot több kisebb központra bontsuk, hogy ne legyen ennyire centralizált a fiatalok eloszlása az országban, és fejlődésben se szakadjon le a vidék” – foglal állást.

Rengeteg eddig elért sikere ellenére arra a legbüszkébb, hogy leküzdötte saját lustaságát, hogy mindent megtett azért, amit elért, és hitt abban, hogy mindez létrejöhet – valjha be. Korábban nehéz volt elfogadnia, ha kudarc érte – mondja –, de megtanulta, hogy nemegyszer rajta kívül álló körülmények is közrejátszanak abban, ha nem úgy alakulnak a dolgok, ahogy azt tervezte. Szerinte a siker kulcsa az lehet, hogy nem szabad megállni az első buktatónál, hanem fel kell állni, és tovább kell menni.

Sághy Péter

A nem kis kémikus

Kémia szakos egyetemi hallgató, méghozzá felsőfokon, amit az is igazol, hogy lakhelye, Dunaszerdahely már az érettségije évében Pro Urbe Juvenis díjjal tüntette ki. Kutat Edinburgban, Oxfordban és Budapesten is, a legkiválóbb kutatóktól akarja eltanulni a világ jobbá tételének tudományát.

A jövője alakulását nagyban befolyásoló eseménynek a 2014-es Ramón y Cajal-pályázatot tartja Sághy Péter. Ez egy esszéíró pályázat volt általános biológiai témával, és oxfordi kutatással fődíjként. „2014-ben én részesültem abban a megtiszteltetésben, hogy egy hónapot tölthettem el az Oxfordi Egyetemen prof. Somogyi Péter laboratóriumában, ahol a világszínvonalú agykutatásba nyerhettem betekintést” – meséli. Ez meghatározó élmény volt számára, és hozzájárult ahhoz is, hogy most az Edinburghi Egyetem hallgatója lehet. 2013 óta kapcsolódik be kutatásokba, amelyeket anyaegetemén, Edinburgban, valamint Oxfordban és Budapesten végzett, illetve végez.

Saját kutatásával 2014-ben a TUDOK Kárpát-medencei Konferenciáján 1. díjas lett. 2015-ben a TUDOK keretében az MTA TTK-n végzett munkájával nagydíjas. Ugyanabban az évben részt vehetett Brüsszelben a 15. MILSET Expo-Sciences International nemzetközi diákalkotó kiállításon. 2016-ban Junior Templeton Fellow, a Felfedezettjeink 2016 pályázat fődíjasa és a Mensa HungarIQa tagja lett.

Idejének jelentős részét még most is Skóciában tölti. „Érdeklődésem középpontjában a kémia áll – mondja. – Már általános iskolás korom óta nagyon érdekel, és ebben nagy szerepe volt édesapámnak. Később megtárgyaltam egy magántanárom, akinek nagyon sokat kös-

zönhetek, így kezdtem el versenyekre járni, illetve így jutottam el az MTA AKI Kíváncsi Kémikus kutatótáborba.”

Jelenleg fémorganikus kémiával foglalkozik főleg. Ez nagyrészt katalizátorok gyakorlati használatát, illetve új katalizátorok fejlesztését jelenti - zöldkémiai célokra. „Például az a munka, amelyikben az MTA Zöldkémiai Kutatócsoportjában dr. Tuba Róbert vezetésével részt veszek, olyan környezetbarát kémiai eljárások kidolgozására fókuszál, amelyek révén az üvegházhatású gázok felgyorsult növekedéséért felelős fosszilis, kőolaj alapú vegyipari nyersanyagokat lecseréljük természetes alapú, megújuló, zöld alapanyagokra. A jelenlegi kutatás egyik központi témája a széles körben alkalmazott műanyagok alkotóelemeinek környezetbarát előállítására irányuló növényi eredetű alapanyagokból. De például egy másik kutatás célja, amelyikbe az Edinburghi Egyetemen bekapcsolódtam, az, hogy vegyi fegyverek ellen használható anyagokat találjunk.”

Annak nagyon örülne, ha a La femme 50 tehetséges magyar fiatal program révén új kapcsolatokat tudna kiépíteni, új embereket megismerni szakmán belül. Nagy vágya még kapcsolatokat építeni főleg amerikai kutatókkal, szakemberekkel. Azt tervezi ugyanis, hogy a PhD-fokozatot az Egyesült Államokban szerzi meg. Szeretne a világ vezető kutatóitól tanulni, és minél jobb kutatóvá válni, hogy maga is hozzájárulhasson a világ

Sághy Péter mentora prof. dr. Ligeti Erzsébet: Képességeink optimális kifejlődéséhez legtöbbünknek szüksége van visszajelzésre, pozitív és negatív meglátásokra egyaránt. Ezért tartom nagyon fontosnak, hogy mindazt a segítséget, irányítást és előrevezető kritikát, amit én kaptam pályafutásom során tapasztaltabb kollégáktól, megadjam a fiatalabb generáció fogékony tagjainak. Ugyanakkor a mentorprogramok fontos eleme a kölcsönösség is.

Simon Renáta

A lélektáncos

A kötöttségeket nehezen tűrő lány a szabadságot kínáló modern, kortárs táncban talált magára, szabadúszó táncművészként vett részt különféle projekteken. Mostanában fedezte fel a keleti gondolkodásmódot és a jóga filozófiáját, lelkiségét is, amit szeretne majd a munkájában is használni.

A Győri Balett iskolájába járt, majd közel három évig a társulat elismert tagja volt Simon Renáta. Aztán saját kezébe vette a sorsát, szabadúszó lett, és 2011-től Svédországban dolgozott. Emellett állandóan képezte magát. „A jelenlegi tudásom hetven százalékát a külföldön töltött idő alatt szereztem” – szögezi le. Mindenféle workshopon volt neoklasszikustól kezdte a „legkortársabb” modernig. Svédországban akkori párjától, Várnagy Kristóftól elsajátította a földtechnikát, megtanulta az improvizációt, s a táncos-koreográfus a korábbihoz képest teljesen más nézőpontot adott neki a tánchoz.

2013-ban a Svéd Királyi Baletthez került Simon Renáta. Kényelmes volt a rendszer, volt a háznak saját fizioterapeuta és szakszervezet is, amely védte az érdekeiket. Renáta viszont sokkal szabadabb volt annál, mint hogy hosszú távon jól érezze magát egy olyan helyen, ahol hierarchikus a struktúra, és modern tánc helyett klasszikus balettel kell foglalkoznia. „Jobban szeretem a szabadságot a táncban és a közegben is, amelyben dolgozom” – mondja.

Négy év elteltével hazaköltözött. „Életemben az egyik legbüszkébb arra vagyok, hogy a Frenák Pál Társulattal dolgozhattam – mondja. – Palitól azt a lelkiséget tanultam meg, amit belevisz a munkába.” Ha mozgásban Renáta nem őszinte, azt Frenák sosem fogadja

el. És ez az, ami segít Renátának meglépni önmagát. A lány szereti nézni, amikor a társulat vezetője mással dolgozik. Szerinte Frenáknak olyan szeme van a tánchoz, mint senki másnak, akit ismer. 2015. áprilisban debütált a társulat Birdie című darabjában, s azóta a teljes repertoárban szerepelt női karakterként.

2017. február közepén lesérült. Színpadon táncolni nem tud, de szerencséjére mozogni képes. Ezért klasszikus balettet és jógát oktat. Beszélgetésünk idején még nem tudta, mikor és hogyan lehet újra színpadon, de szeretné pályáját folytatni táncművészként is. Időközben meditálni tanult, és a buddhista filozófiával is elkezdett foglalkozni. Életmóddá vált számára a jóga, annak életszemlélete, fizikai és mentális gyakorlatai.

Jelentős részt vállal a Frenák Pál Társulat pedagógiai programjában. Szívügyének tekinti, hogy legalább egy-egy tanítási óra keretében olyan gyerekekkel foglalkozzon, akikhez hátrányos helyzetük miatt nem jut el a kultúra, és másképp nem is találkoztak volna a kortárs táncsal. Nagy álma, hogy különféle iskolákban felkutassa a tehetséges gyerekeket. Létrehozna egy intézetet, sokkal modernebb lenne annál, hogy a tanítványok csak megtanulják a klasszikus balettet és a modern technikákat: „Szeretném a jóga elveit is belevinni, hogy komplexitásában tanulják meg a mozgást.”

Simon Renáta mentora Ertl Péter:

Renátával már az első pillanatban megvolt közöttünk az összhang, a tánc szeretete, a színpad vonzása mindkettőnknek lételemünk. Igazi tehetség, egy gondolkodó művész, aki nemcsak a testével, hanem a lelkével is táncol. Szeretném, ha még jobban megismerné a magyar és nemzetközi táncéletet, és együtt tudnánk gondolkodni a jövőben.

Szabó Ottó

Szabó Ottó mentora Dömötör Ákos: Ottó az a típus, aki felgyúri az ingujját, nekiáll, és megcsinálja. A kinetikus szobrászat, amivel foglalkozik, rendkívül izgalmas terület, amely képes arra, hogy a művészetet közelebb hozza mindannyiunkhoz. A játékoság, ami minden alkotásából sugárzik, arra inspirál, hogy újragondoljuk a világot és a saját látásmódunkat.

A fém-, kő- és üveghulladékokból kinetikus szobrokat építő művész sokszínű munkáiban van, ami közös: az anyag iránti szüntelen érdeklődés és a lankadatlan alkotókedv. Ha a kezdetekről kérdezzük, Szabó Ottó önironikusan meséli, hogy valójában előbb lett hegesztő, mint szobrász. A szakképzettség megszerzése édesapja és édesanyja kérése volt, de Ottónak is tetszett a szakma férfiasága és a fémmunkálással járó fizikai munka. Miután szülei megnyugodtak, hogy van rendes szakmája a gyerekeknek, kedvére kísérletezhetett művészetével. Dédapja templomifreskó-festő volt, édesapja fizikus – talán e két hajlam ötvöződik tehetségében. Az első fémhez köthető, barkácsolós munkákat is apjától kapta még gyermekkorában. Akkor kezdte izgatni, hogyan tudja úgy összerakni a legkülönfélébb fémdarabokat, hogy új tárgyak szülessenek. Szenvedélye csakhamar hivatássá érlelődött, így már korán eldönt, hogy ez lesz az útja: első nekifutásra felvették a képzőművészeti egyetem szobrász szakára. Diplomamunkája, egy 70 kilós, nagyméretű, mozgó tornarobot nagy sikert aratott, beszédtema lett. Ahogy a többi szobra is, például a Konyhai tér-idő görbítő, a Háromdimenziós adáshiba-generátor vagy a Bugyborékoló, amellyel buborékokat lehet fújni. Ettől számítva Robotto művésznévén ismerik.

Robotto és az Ebédszüneti Harcosok

A hegesztőműhely, a Magyar Képzőművészeti Egyetem, a Temze partja, az Angol Nemzeti Operaház, a színesfémtelep, a bábszínházak kulisszái, valamint külföldi és hazai galériák – mind-mind fontos helyszínei eddigi pályájának.

A szobrokhoz alapanyag kellett, s a kutatás során gyakori látogatójává vált a paksi színesfémtelepnek. Hamar kitanulta a fémkeresés csínját-bínját, és a telepen használatos szóképletet. Nem bánta, hogy ott úgy tekintettek rá, mint a „helyi fura fiúra”, amikor csapágyat, sárhányót, törött csengőt szeddegetett össze. Hangzatos túlzással élve: a személtrepről Angliába vezetett az út. „Londonban megnéztem egy mozgásszobrászati vásárt, és ezzel végleg eldönt, hogy figurális, mozgó szobrokat fogok készíteni, részben hulladékokból. Szeretem, ha a felhasznált anyagoknak van múltjuk, mert amikor összeillesztem őket, már eleve hordoznak valamilyen történetet.”

Londonban az Angol Nemzeti Operaház díszletépítőjeként dolgozott, de persze ott sem hagyott fel szenvedélyével, a kincskereséssel. „A műhelyünk a Temze partján volt, ebédszünetben gyakorta lemásztam oda egy vaslétrán, a kikötő falán, és gyűjtögető körútra indultam.” A hordalékban talált kincsekből (fém-, kő- és üvegdarabokból) apró figurák születtek, így készült el a Lunch Break Warriors, vagyis az Ebédszüneti Harcosok sorozat.

Egy szerencsés szakmai találkozás új vizekre csábította. Még angliai tartózkodása alatt kereste meg Somogyi Tamás bábszínházi rendező, aki a győri Vaskakas Bábszínház számára vitte színre János vitéz történetét, és ehhez díszlet- és bábtervezőt keresett. Szabó Ottó úgy érezte, ez olyan feladat, amiért érdemes hazajönni, és majdnem egy évig dolgozott a megbízaton. Azóta már az ötödik premierjén van túl díszlettervezőként.

FOTO: VINCZE MÁTÉ ARTÚR

Szakonyi Noémi mentora dr. Hardy Ilona: Régóta mentorálok fiatalokat, nagyon örülök, hogy ebben az általam nagyra értékelt tehetséggondozó programban ezúttal Szakonyi Noémivel hozott össze a sors. Már az első találkozásunk alkalmával lenyűgözött érettség, érdeklődő, a társadalmi problémákra nyitott személyiséggel. Élmeny számomra egy ilyen kiváló intelligenciájú, finom, érzékeny, ritkaságszámba menő értékrenddel megáldott, fiatal filmes szakember mentorának lenni.

Jól emlékszik rá: még a Színház- és Filmművészeti Egyetem dokumentumfilm-rendező mesterszakára járt, s az egyetem falújságján látta kitűzve a La femme első tehetségkutató programjáról szóló magazinból kivágott lapokat, melyek Szabó Szonját, Verden Dánielt és Zomborác Virágot mutatták be. Lám, a harmadik program e magazinlapján már ő szerepel.

A Budapesti Corvinus Egyetemen szerzett alap- és mesterdiplomát nemzetközi kapcsolatok szakon Szakonyi Noémi Veronika. Jó nyelvértékével fejlesztette tudását angolul, oroszul, Erasmus-ösztöndíjjal Jénában németül ismerkedett a politikatudománnyal, s beleszeretett a kínai nyelvbe is. Kínai-magyar köztársasági ösztöndíjjal egy évet Pekingben is eltöltött a diplomáciai akadémián. Aztán az egy évet még kettő követte: ezúttal kínai állami ösztöndíjjal, a Pekingi Filmakadémián kínai nyelven tanult mindent, amit csak a filmezésről tudni lehet.

2011 végén filmrendezői diplomával a zsebében tért haza, de nem a diplomáciai vagy politikai pályára, mert továbbra is a filmezés izgatta. Felvették a Színház- és Filmművészeti Egyetemre, dokumentumfilm-rendező mesterszakára; 2015-ben végzett, ám előtte egy évvel már elnyerte az Edinborough-i Nemzetközi Filmfesztivál közönségdíját Birdman című, Pekingben forgatott dokumentumfilmjével.

2014 végén alapította meg osztály- és alkotótársával a Match Frame Productions filmgyártó céget, hogy önállóan végezhesék munkájukat, s hogy kreatív mű-

Szakonyi Noémi Veronika Filmrendező a Távol-Kelet vonzásában

Kína szerelmese. Pekingi ösztöndíjai után filmrendezői diplomával érkezett haza, és itthon is mesterdiplomákkal gazdagodott. Dokumentumfilmeknek tartja magát; alkotótársaival saját céget is alapított álmai megvalósítására.

helyt teremtsenek dokumentumfilm generációjuknak. Jelenleg hétagú az alkotócsoporthoz. „Az a célom, hogy világszínvonalú dokumentum- és később játékfilmeket készítsünk. Rengeteg projekten dolgozunk, egyszerre vagyunk alkotók és producerek, ami gyakran nehéz feladat” – ad helyzetjelentést.

Az Oslo közelében fekvő Bastoy börtön-szigetről készített filmjét az Index internetes oldalon több száz ezer ember látta, Disznóvágás című kisjátékfilmjét nemrég vetítette az állami televízió. Szilánkok című kisfilmjéből egész estés dokumentumfilmet rendez. A készülő művet szárnyai alá vette a Filmapal, a Sundance Institute-tól is kapott támogatást, 2017 év elején pedig a Robert Redford alapította, neves, amerikai Sundance Filmfesztivál Documentary Fellows Program résztvevőjeként utazhatott az Egyesült Államokba. Ott olyan mentorokkal volt lehetősége fejleszteni filmjét, és konzultálni, mint Jacob Secher Schulsinger dán vágó (A nimfomániás, Lavina, Madárkák), akitől sok-sok jó tanácsot és iránymutatást is kapott.

Örömmel tekint a La femme 50 tehetséges magyar fiatal program elé is: „Rengeteg az ötletem, de néha úgy érzem, szétesem, mert nem tudok nemet mondani a saját ötleteimre. Jó lenne valakivel együtt gondolkodni, építkezni, emellett segítségével a munkáinkhoz támogatásokat találni.” Egy rég dédelgetett dokumentumfilm tervét Kambodzsában szeretné megvalósítani, és visszatérne Kínába is.

Szalkai Dániel

Kortárs dizájn, társadalomformálás

Sikeresen működő társadalmi vállalkozásának nem csak a jövedelemteremtés a célja: közösséget, lehetőséget és értelmes munkát ad autista tagjainak.

Szalkai Dániel mentora dr. Czine Ágnes: Szalkai Dánielt művészi érzékenysége különösen alkalmassá teszi arra, hogy az autisták érdekeit képviselje. De! Ne is csak képviselje, hanem veliük együtt éljen, és jó néhány autista fiatal életét élhetővé tegye, és értelmet adjon a mindennapjaiknak. Mentorként a legnemesebb feladat, hogy segíthessem megvalósulni Daninak és az ő munkáján keresztül az általa képviselt fiatal, dolgozó, értéket teremtő kis közösségnek a terveit.

Bátyjáról ötévesen kiderült, hogy autista, és mivel szülei nem találtak megfelelő intézményt számára, többmagukkal létrehozták a Miskolci Autista Alapítványt, amely igyekszik kiszolgálni az autista emberek teljes értékű életre törekvését. Szalkai Dánielbe tulajdonképpen bele volt kódolva, hogy kötelessége ezzel az üggyel foglalkozni, ezért amint elkezdett önállóan gondolkodni dizájnereként, rögtön tudta, hogy saját esz-közeit ennek a célnak a szolgálatába fogja állítani. „A társadalom közel egy százalékát érinti az autizmus valamilyen szinten. Céлом, hogy megmozgassam ezt a társadalmi csoportot, és ennél a közel százezer ember-nél elérjek valamiféle aktivitást” – mondja. Fel akarja hívni a figyelmet, projektjeivel el akarja érní, hogy a szülők ne gyászként éljék meg azt, ha autista gyerekük van, hanem tudjanak perspektivikusan gondolkodni.

Megálmodott az alapítványon belül egy műhelyet, amely közösséget, lehetőséget és munkát ad a sérült munkavállalóknak: a maacraft.org-ban tehetséges művészekkel, dizájnerekkel együtt készíthetnek gyakorlatilag luxusminőségű bútorkat, ékszereket, használati tárgyakat, ezeket aztán értékesítik. A sikeresen működő társadalmi vállalkozásnak nem csupán a jövedelemteremtés a célja, hanem az is, hogy értékes és értelmes, előremutató elfoglaltságot nyújtson a lakóknak.

„A közösség tagjai, akikkel én kvázi dolgoztatok, és napi kapcsolatban vagyok, lesznek majd 30, 50, 60 évesek is. Vajon milyen szinten fognak megélni a tár-

sadalomban? A mostani elgondolás szerint sehogy. Az út szélén fognak meghalni, hacsak nem vállaljuk fel az ügyüket. Mindenkinek kötelessége felkarolni egy perifériára szorult csoport érdekeit, és saját képességeivel támogatni. Legalábbis szerintem ez így természetes” – ez Szalkai Dániel meggyőződése.

Fontosnak tartja megszólítani a többségi társadalmat, de semmiféleképpen nem szánalmat keltve, hanem érzékenyítéssel, hiszen a társadalom az a közeg, amely az autistákat körülveszi, és frusztrációt okoz nekik. Ebből a megfontolásból született meg diplomamunkája, a Perceptual Thinkers kollektívó. Továbbgondolásaként pedig szeptemberben debütál egy új divatmárka, olyan dizájn- és társadalmi értékeket képviselve, amelyek valójában tesztelni fogják, hogy az emberek mennyire elfogadók. Maguk a termékek magas minőséget képviselnek, hirdetik az autizmussal élő emberek érzékenységét, lehetőséget adnak a donációra, valamint úgy tervezték meg a ruhadarabokat, hogy a vásárlónak lehetősége legyen átérezni, például egy négykarú pulóver segítségével, hogy milyen autistaként élni, érzékelni.

„A dizájn fogalma a fogyasztói társadalom szintjén azt jelenti, hogy alapvető dolgokat, mint bútorkat, használati tárgyakat, ruházatot, épületet eladhatóvá teszünk. Ez a mesterkélt ízlés és tudatosság vonzó egy bizonyos társadalmi és gazdasági rétegnek. Azt hiszem, a mi márkáknak megvan az ereje ahhoz, hogy a dizájnjon kívül a megragadott társadalmi kérdést is vonzóvá tegye.”

Egy testben három lélek

Mintha legalább három életet élne. Sokfelé indult el korábban, némelyikben eredményekre is jutott, másokban megtorpant, majd irányt váltott vagy újat kezdett. Most azt mondja magáról: ő ma egy testközpontú önismereti tréner, jógaoktató orvos, pszichobiológiai kutató.

Dr. Tihanyi Benedek

Tihanyi Benedek mentora Kotroczó Róbert: Mentorként az ember nem a klasszikus vagy iskolai tudását adja át, hanem ami azon túl van. A tapasztalatait, a rutinjait, a megérzéseit, a gondolkodási módszerét és a kapcsolatait. És adni jó.

Az érettségi bizonyítvánnyal együtt szerezte meg Tihanyi Benedek jógaoktatói oklevelét. Beiratkozott az orvostudományi egyetemre, ahol általános orvos szakon szerzett diplomát. De ez legfeljebb annak volt meglepetés, aki nem ismeri őt. A diplomaszerezés közben már testönismereti trénerként és relaxációs kórusvezetőként dolgozott. „Engem a test és a tudat kapcsolata foglalkoztatott, abból kiindulva, hogy a saját testi-vel való kapcsolatunk javítása a közérzetünkre, a kapcsolatainkra és az egészségünkre is kihat.” Segítői és tudományos pályája is ezek köré szerveződik.

„Rendelőjében” jógaórákat, egyéni és csoportos önismereti kurzusokat vezet, itt ad az általa alapított Hangfürdő kórusral relaxációs-imaginációs élménykoncerteket. Korábban dolgozott agykutatóként, és elemezte a stresszhormonok és az érzelmi állapotok kapcsolatát. Jelenleg az ELTE PhD-hallgatója pszichológia tudományterületen, a jóga testi-lelki hatásáról, a testi figyelem és a bizsergésérzet háttéréről ír tudományos cikkeket. Ismeretterjesztő előadásaiiban és írásaiiban igyekszik eredményeit közérthetően is elérhetővé tenni. „Kutatásom középpontjában jelenleg az egészségpszichológia áll... A kutatócsoportunkkal idén tavasztól egy kezdőknek szóló, tízhetes jogatanfolyam hatását vizsgáljuk, testi és lelki szinten is. A jógázás és más módszerek egyik

központi élménye az energia áramlása. A munkámmal szeretném ezt az ezoterikus kifejezést tudományosan is megragadhatóvá tenni, ezáltal erősíteni a kórházi orvoslás és a természetgyógyászat párbeszédét, együttműködését.”

De mik azok a kérdések, amelyekre választ várhat egy mentortól a La femme 50 tehetséges magyar fiatal programban? „Szívesen fogadnék támogatást, inspirációt ahhoz, hogy a segítői foglalkozásaim és írásaim eljuthassanak még több olyan emberhez, akinek ez fontos lehet – feleli szelíden. – Támpontokat keresek a téren is, hogy a személyes segítségen túl hogyan lehetne szélesebb tömegek egészségi állapotát javítani; vagy kutatóként hogyan tudok lépést tartani a technikai robbanással, mik lesznek a jövő egészséggel kapcsolatos kérdései és válaszai.”

Mindennek fényében a jövőnek szóló vágyai nem is annyira elérhetetlenek: „Az is céloom, hogy 5–10 év múlva egy emberileg és anyagilag is támogató gyógyító közösségben dolgozzam, amelyben közös célunk az egészség fejlesztése széles körben, a testtudat harmonizálása és a másokkal folytatott kommunikáció erősítése segítségével. Az a tervem, hogy az egyetemi pályámon a jövő segítőinek, például pszichológus- és orvostanhallgatóknak is felkínálhassak olyan szemléletet és eszközöket, amelyekkel hatékonyan tudnak gyógyítani, illetve saját testiükről új ismereteket gyűjteni.”

gozott, amellyel többek között megnyerte a 2015-ös Neumann János Nemzetközi Tehetségkutató Programtermék Versenyt és a 24. Ifjúsági Tudományos és Innovációs Tehetségkutató Versenyt is. Ez az ötlet pedig egy telefonos alkalmazással segít távolról irányítani a számítógépet: a telefonunk lesz az egér, ha számítógépen futó filmet tévén akarunk nézni: nem kell rohagni a másik szobába. De sok másra is használható a funkció.

Ez volt tehát Bence nagy menetele középkoroként, amely azután elvezette őt a La femme 50 tehetséges magyar fiatal mentorprogramhoz is. „Olyan mentort szeretnék, aki nem feltétlenül a szakmában járatos: rengeteg segítő van körülöttem, sőt több megkezdett megbízásunk is van, például dolgozunk egy fejlesztésen a Decathlonnak, de más cégeknek is. Egyéni vállalkozóként működünk, de tervezzük a kft.-vé alakulást. Ebben lenne szükségünk támogatásra, mert lassan alkalmazottakat is kellene felvennünk, a pénzügyi buktatókat is szerencsés lenne elkerülni. Vagyis olyan támogatást remélek, amellyel kiteljesíthetjük jövőbeni tevékenységünket.”

„A saját cég alapítását elkezdtük (néhány ismerősömmel együtt), de hosszú út áll még előttünk” – foglalja össze tömören jelen helyzetet. Újdonság, hogy a BME Villamos Informatikai Karán működő Simonyi Károly Szakkollégiumban belefogott egy mobilalkalmazás-fejlesztéssel foglalkozó csoport elindításába is. „Most ezen vagyok rajta!”

Tóth Bence mentora Kovács Anton:
Nagyon megérintett Tóth Bence ereje és tehetsége már az első találkozásunk alkalmával. Úgy látom, hogy a jövőben nagy sikereket fog elérni. Amit én ehhez hozzá tudok tenni, az a sokkal tudatosabb célkiválasztás és célra tartás, hogy a tehetség és az erő a lehető legnagyobb eredményeket hozza számára.

Tóth Bence

Beszippantotta az informatika

Sok versenyen vett részt, nyert első díjakat, főleg az innováció terén volt sikeres. Aligha véletlen tehát, hogy közös cég elindításán töri a fejét, abban a reményben, hogy segítőt is talál ehhez.

Az informatika, a programozás a legfontosabb Tóth Bence életében, jelentős sikereket ért el máris. „Hogy hogyan választottam? Nem tudom. Beszippantott, de nagyon-nagyon korán. Háromévesen már ismeretterjesztő játékokkal játszottam.” Mire középiskolába ment, már rég eldőlt, hogy ennek kötelezte el magát.

Erre kapott ösztönzést aztán a szakközépiskolában, az osztályfőnökétől, de legfőképp az igazgatóhelyettes-től: hogy bizonyítson, egyre több versenyen elindult. „Minden verseny, amin részt vettem, más és más miatt volt nehéz, de szerintem a legfontosabb a Magyar Innovációs Szövetség által minden évben meghirdetett ifjúsági innovációs verseny első helye. Ezzel lehetőségünk nyílt képviselni a magyar diákságot Olaszországban.”

Még 2013-ban egy osztálytársával, Kecskés Dániellel megalkották a B-Browser nevezetű böngészőt vakoknak, ezt a 22. Ifjúsági Tudományos és Innovációs Tehetségkutató Versenyen kidolgozásra javasolták, a 2013-as Neumann János Nemzetközi Tehetségkutató Programtermék Versenyen I. helyezést értek el vele. „Az ötlet az iskolában született: beszélgettem segélyes nevelésű osztályba járó fiatalokkal, gyengén látók, vakok járnak oda. Tőlük jött az ötlet. A programunkban kontrasztosak a színek, nagyobbak a betűk, felolvassa a menüt... De mindezt a felhasználó állíthatja be.” Utána egy GyroMouse elnevezésű telefonos egéren dol-

Tóth Fedóra

Féltve őrzött titok

Már fiatalon eldöntötte, hogy a textilszobrászat lesz az élete. Kisgyerekként az édesanyjától leste el, hogyan lehet életet lehelni a vattába, drótba, harisnyába. Saját hitvallása szerint fanatikus és szenvedélyes alkotó, aki hisz abban, hogy erre a feladatra született.

A 25 éves művész több alkalommal volt már nemzetközi babakiállítások győztese munkáival. Tóth Fedóra tavaly elnyerte az Év Iparművésze díjat is. Ugyancsak a múlt év eseménye volt, hogy egy rangos világversenyen ért el első helyezést. Határákon tartja a versenyre készített munkáját, amelyet Mága Zoltán hegedűművészről mintázott. Úgy véli, ezzel sikerült belépnie a nemzetközileg elismert művészek táborába.

Azt mondja, hogy a szobrok készítésének technikája teszi őt különlegessé. Úgy tudja, hogy kikísérletezett eljárása egyedülálló a világon, ezért féltve őrizi is a titkát. „Hosszú-hosszú alkotói folyamat eredményeként született meg végül ez a technika, amelyet ma könnyedén használnak. Olyasmi ez most már, mint egy régi recept, amelyet a család generációkon át féltve őriz. Amihez aztán mindenki hozzáadja a magáét.” Merthogy édesanyja, a nívódíjas textilszobrász szobrai és az ő technikája jelentette a kiindulást.

Tóth Fedóra szobrai figuratívak, híres embereket ábrázolnak. „Egy szobrot két-három hónapig készítek. Nagy gondot fordítok a karakter, az arc részletes kidolgozására, az érzelmek kifejezésére” – avat be az alkotói folyamat titkaiba. A szoborkészítés nem csak a műhelyben folyik. Fedóra a könyvtárban kutatja a korabeli viseletek jellegzetességeit. De anatómiai ismeretekre is szüksége van a

munkájához, mivel a textilszobrokat szereti kiszabadítani a mozdulatlanlanságból.

Váltásnak tartja művészetében, hogy Liszt Ferenc, Ludwig van Beethoven, William Shakespeare, Ady Endre, Charles Baudelaire alakja után most már a mai kor művészeinek képmását formálja szoborba. Így például Rúza Magdolna vagy Presser Gábor örömmel konstata, hogy róla is készített kicsiny textil képmást.

Tóth Fedóra szerint a szellemisége, a szenvedélye, az alkotáshoz és a művészethez való viszonyulása követendő példa lehet a fiatal alkotók számára. „Amit én képviselek a világban, az nem termelésre szánt ipari termék, hanem olyan szellemi érték, amit csak a beavatottak érthetnek – vallja. – Nem szeretnék azok közé a művészek közé tartozni, akik alkotásaikat tömegcikként árulják.” A szépirodalom olvasásából töltözik, rengeteg Shakespeare-sonettet tud kívülről. De ő maga is ír verseket, prózát.

Nagy vágya egy magánmúzeum létrehozása, ahol otthonra találának szobrai. „A tárlat koncepciója, hogy a jelen és letűnt korok olyan művészeit jelenítsem meg, akiket mindenki szellemi nagyságnak tart.” Azt szeretné, hogy eljusson a köztudatba, mindenki számára ismerőssé váljon a textilszobrászat fogalma. Úgy véli, sok embert bevonzana ez a művészeti ág.

Tóth Fedóra mentora Krizsó Szilvia:

Segítem Fedorát, hogy megtalálja a saját hangját, és tudja is használni. Támogatom, hogy bármilyen nyilvános szereplésen hiteles és hatásos legyen, nyomot hagyjon másokban, ezáltal még sikeresebbé váljon!

Tóth Máté Sokoldalú, sikeres tervező

A dizájn számos területén megfordult már, de a videózás sem áll távol tőle, például A Dal című televíziós műsor egyik évadában a döntőig jutott ÍV „Moments” című dalához ő készített videoklipet. A jövőben egy egészségügyi alkalmazást szeretne megvalósítani.

Tóth Máté mentora Kósa Erika: Nem kell félni a jövőtől, elébe kell menni – mondta Máté a második találkozásunkkor. Teljes elszántsággal és elkötelezettséggel dolgozik egy olyan módszer létrehozásán, amely jelentősen előremozdítja a családok számára az egészségtudatos gondolkodást. Életfilozófiája, bölcsessége, fiatal kora ellenére példaként szolgálhat mindannyiunk számára. Büszke vagyok rá és arra, hogy a mentora vagyok.

Gyerekként „jövőautókat” rajzolt Tóth Máté, aztán később felvették a Moholy-Nagy László Művészeti Egyetem jogelődjére, a Magyar Iparművészeti Egyetemre. Tanulmányai mellett öt évig több mint negyven építészeti projektben vett részt. A HA építészirodában Huszár Andrással dolgozott. „Rengeteg mindenben mentünk együtt keresztül, azt hiszem, sokat tanulhattam, tanulhattunk egymástól” – meséli.

Minibuszt is tervezett, és egy 42 lábás vitorlás jachtot a Balatonra. „Nagyon érdekes munka volt, mert legalább alapszinten megtanultam vitorlázni” – idézi fel az utóbbi, pénzügyi okok miatt megvalósulatlan projekt emlékét. Később a Mobilsoftban vezető tervezőként egyszerre kellett rendezvényszerveznie és bútort terveznie. Ezt követően a 2015-ben Red Dot díjas Teqball-asztal társtervezője volt. A közelmúltban egy startup cég rész tulajdonosa lett, amely kutyákra helyezhető kütyüt, okoseszközt tervez.

Máté négy éve a Tekinvest Holding vezető tervezője. Az egyik legtöbb példányban eladott online pénztárgép, a Cashcube márka tervezését és kommunikációját irányítja. A Tekinvestet kiváló inkubátornak tartja, főnökét, Temesfői Zsoltot pedig barátjának és mentorának tekinti. „Feltétel nélkül bízott a tehetségemben, szabadságot és lehetőséget adott, hogy ezt meg is mutathassam – mond-

ja róla. – Ritka, hogy sokmillió játékszerekkel játszhat az ember az én szakmámban, főleg Magyarországon” – fűzi hozzá. Jelenleg négy, általa tervezett termék van a piacon. Idén továbbiak várhatók, ezek útját egészen a csomagolásig és a márkakommunikációig neki kell levezényelnie.

30 esztendő. A La femme 50 tehetséges magyar fiatal programtól elsősorban személyisége fejlődését várja. „Sok projektben részt vettem, viszont elhanyagoltam a self branding, magyarul az énmárka jelentőségét. Ezen szeretnék változtatni” – mondja erről.

Az Electrolux nemzetközi ötletpályázatán tavaly a Noura koncepciójával a legjobb 50 közé került (a név a Nourishment Assistant, azaz táplálkozási tanácsadó kifejezésből ered). A koncepció termékinnovációra fordítására és először az amerikai piacon való bevezetésére egy világszintű startuptot szeretne létrehozni. Képzelnék el egy olyan tárgyat, a Nourát, testünk asszisztensét, amelyet csak megérintünk a nap bármely szakában. Automatikusan és fájdalommentesen elvégez pár mérést, és már jön is az eredmény a telefonunkra, hogy mit kellene fogyasztanunk aznap azért, hogy egészségesek és fittek maradjunk. Majd meg is rendelhetjük az étteremből az ízlésünknek megfelelő ételt, amire a szervezetünknek valóban szüksége van, vagy ha otthon vagyunk, ételrecepteket ajánl. Hát nem lenne fantasztikus?

Tóth Sára Mindenki joga a mozgás öröme!

Huszonhat éves korára hat szakmája van, és egy diplomája. Bölcsész-pedagógus, de hamarosan megkezdte tanulmányait az ELTE gyógypedagógiai karán. Ha megkérdezzük, mi mellett kötelezte el magát, azt mondja: ő sérültekkel foglalkozó táncterapeuta.

Tóth Sára mentora Tisztartó Titusz: Nemrég olvastam egy idézetet, amelyről azonnal Sára jutott eszembe. Gandhi szerint: van úgy, hogy elsőre ignorálnak, aztán nevetnek rajtad, majd harcolnak veled, aztán győzöl. Sára is ezeken a fázisokon megy keresztül. Hiszem, hogy hamarabb fog győzni, mint gondolnád. Megvan benne a hit, a szenvedély és a tehetség. Már csak a türelmet kell egy kicsit gyakorolnia.

Hároméves kora óta táncol Tóth Sára. „Édesanyám beiratott jazzbalettre. Ez meghatározó lett egész életemre.” A családja mindig minden álmát, tervét támogatta. „Nélkülük nem tartanék ott, ahol tartok!” Merthogy... lyukas tüdővel, az oxigénhiány következményeként diszlexiával, diszkalkuliával, diszgráfiával született. „Folyton harcos voltam, és vagyok is, megtanultam, hogy az életben mindenért meg kell küzdeni!”

A tanulási zavarai nehezítették ugyan az iskolaévet, a tanulást ennek ellenére sosem hagyta abba. Sok iskolában megfordult, hogy megfelelő oktatásban részesüljön... Egy dolog kísérte végig a mindennapjaiban: a tánc. Már négyévesen kijelentette: „Anyá, én olyan szeretnék lenni, mint Judit néni!” Ő volt élete első tánc tanára. Ez a kijelentés tizenéves korára már konkrét életcéljává vált.

A tánc és a sérültek világa az érettségije előtt kapcsolódott össze a Rogers Gimnáziumban, ahol a személyiségközpontúságot, a toleranciát tartották irányadó értéknek. Érdeklődése nyomán végül Tóth Sára tanította be a keringőt és az osztálytáncot a szalagavatóra. Csak-hogy akadtak autista, ugyancsak többszörösen „diszes” osztálytársai... Ő így állt mindehhez: „Lehet, hogy nem vagyunk egyformák, de együtt képesek vagyunk létrehozni ezt a táncot!” Ekkor értette meg, mennyire szükséges a tolerancia, és azt is, hogy a sérülteknek is mekkora szükségük van a táncra.

Főiskolai tanulmányai alatt döbrent rá: úttörője szeretne lenni annak, hogy az érintettek bárkivel azonos lehetőségeket kapjanak a rekreációra és a szabadidős mozgásra. Innentől folyamatosan a sérültek fejlesztésének lehetőségeit kutatta. Főiskolára járt, és mellette különböző képzéseken vett részt, hogy táncos és mozgáskultúrával kapcsolatos tudását minél magasabb szintre fejlessze.

Első diplomája mellé hat további végzettséget szerzett, sőt Bécsben elvégzett egy, az Egyesült Államokban közismert táncterapeutai képzést is. Nemsokára második diplomájának veselkedik neki, miközben svédmasszázs-technikát tanul, hogy az általa kutartott és formált rehabilitációs módszert újabb és újabb perspektívákból vizsgálhassa és fejleszthesse tovább.

Módszere újszerűsége abban rejlik, hogy az egyébként fájdalmas gyógytornát a gyerekek számára élvezhetővé tegye – ugyanúgy rehabilitációs céllal. „A kutatásaim eredeti célja az volt, hogy a táncgyakorlatok segítségével a résztvevők megtapasztalhassák: a mozgás akár örömet is nyújthat számukra.” Különösen büszke „apás óráira”, amikor gyermek és apa igazán egymásra hangolódhat – ezzel segítve elő helyzetük elfogadását.

Szabadúszóként dolgozik. Keresi az újabb lehetőségeket saját technikájának terjesztésére, hogy minél több gyerek életébe kapcsolhassa be a mozgás örömet.

Turi Tamás

Formabontó formatervező

3D-nyomatással tervezett egyénre szabható biciklit azért, hogy javítson a kerékpározás élményén és az emberek tárgyához fűződő viszonyán. Most a személyre szabhatóság egy olyan területével kezdett el foglalkozni, ahol a leginkább szükséges odafigyelni az egyénre: ez pedig a mozgáskorlátozottaknak készülő segédeszközök köre.

Turi Tamás mentora dr. Illés Boglárka: A kreativitás minden innováció kezdete, de az innováció előfeltétele a kreativitáson túl a praktikum, a társadalmi hasznosság. Tamás a benne rejlő kreativitást nemcsak a hasznosság, hanem az értékek szolgálatába is állítja tevékenységével. A munkája példaértékű, és mentorként igyekszem majd segíteni a tehetségének kibontakozását könnyítő lehetőségekkel.

Óvodás kora óta folyamatosan rajzol, elmondása szerint már gyerekként is állandóan azt mondogatta mindenkinek, hogy egyszer az Iparművészeti Egyetemre fog járni. Turi Tamás rajzolásával kapcsolatos rajongása később sem hagyott alább, még akkor sem, amikor az érettségét követően elsőre nem nyert felvételt a Moholy-Nagy Művészeti Egyetemre. Így került a Budai Rajziskola grafikus szakára, ahol hamar kiderült, hogy a formatervezés sokkal közelebb áll a személyiségéhez, mint a grafikus munka. Erre Egri Zoltán, akkori tanára hívta fel a figyelmét, aki ezután rendszeresen adott neki különórákat, hogy felkészítse az újabb felvételre.

A MOME-n formatervezőként már az egyetem kezdetétől fogva a kerékpárok érdekelték leginkább, a hétköznapiakban ő maga is lelkes bringás. Rögtön első egyetemi tervével elnyerte a világ legnagyobb zsűrizett dizájnversenyének elismerését, a nemzetközi A' Design Award Iron fokozatát. A 3bee ötlete egy tanórán született meg, melynek során olyan 3D-nyomatással előállítható tárgyat kellett készítenie, amely belefér egy 20 x 20 x 20-as kockába. Így jött létre a 3D-nyomatás révén teljesen egyénre szabható kerékpár-konceptiója, melynek előnye, hogy a jármű esztétikuma, a váz mérete és a nyereg is a kerékpáros ízléséhez, illetve testméreteihez igazítható. Bár a megvalósítás még várat magára, Turi Tamás közben

már a következő projektjén dolgozik. Hamarosan befejezi az alapképzést az egyetemen, mellette pedig art director gyakornokként dolgozik egy kerékpártervező cégnél. Tervei között szerepel egy saját kerékpárstúdió létrehozása, emellett a személyre szabhatóság egy másik szegmense is komolyan foglalkoztatja: egy olyan vállalkozás elindításán gondolkodik, amely mozgáskorlátozottak számára gyártana a rehabilitáció során is felhasználható sporteszközöket. „Céлом olyan, a mostaniaknál kedvezőbb áron elérhető, esztétikus termékek készítése, melyekkel levehető végre ezekről a járművekről a rájuk ragasztott orvosi segédeszköz-bélyeg, így remélhetőleg a mozgáskorlátozottak is szívesebben használják majd őket.”

A La femme 50 tehetséges magyar fiatal programtól elsősorban azt reméli, hogy fejlesztheti kommunikációs készségét, és szélesebb ismeretségi kört építhet ki. Hogy tervei eljussanak olyan emberekhez, akiknek igazán szükségük van rájuk. Az első általa megálmodott, speciálisan fizioterápiára szánt triciklit eredetileg barátja sclerosis multiplexben szenvedő édesanyja számára készítette, a prototípust pedig a Kutatók Éjszakáján az Iparművészeti Múzeumban mutatta be. A jármű a legapróbb részletekig a testmérethez állítható, továbbá a többféleképpen is variálható elektromos ráségítésnek köszönhetően hatékonyan serkenti a véráramlást az alsó végtagokban.

Várallyay Petra

Végelemek Harmóniája

Mindig is zenélt, még akkor is a zene volt az első, amikor kicsit ki akart szakadni az intézményes keretek közül. Számos zenei projektben van jelen alkotóként, előadóként – mindene a zene.

Négyévesen már zeneiskolába írták Várallyay Petrát, ahol hegedülni kezdett, de mire a család észbe kapott, már gitározott és zongorázott is. „Hetente vagyunk testvérek, én vagyok az ötödik, mindenki zenél valamit. Mivel mindig is volt zongoránk, bármikor odaülhettem, és aki arra járt, segített kicsit. A hegedűt gyakorolni kellett, és kottából játszani, a zongora viszont háttérben szabadságot adott, mert semmilyen elvárásnak nem kellett megfelelnem.”

Az elsődleges hangszer sokáig a hegedű volt: versenyekre járt, melyeken rendszerint kiemelt arany minősítéssel végzett, és koncertezett: nemcsak itthon, hanem két nyáron át a Közép-Európai Ifjúsági Zenekarban is. Úgy tűnt, a klasszikus hegedű lesz az útja, ezért mindenkit meglepett, amikor érettségi után a Bartók Konziba felvételizett, és ott jazz-zongorát és jazzéneket kezdett tanulni.

Két év után újabb váltás jött, az ELTE amerikanisztika szakán folytatta tanulmányait. „Ez szintén mindenkit meglepett, de én úgy érzem, hogy kell egy év, amikor valami teljesen más tanulok. Persze akkor is a zenélés volt az első, csak négyéves korom óta először most nem intézményes keretek között. Felemelő érzés volt kiszakadni; tele voltam ötletekkel, volt időm gyakorolni, és szabadon belemerülni a zenébe. Abban az évben alakítottam meg a jazztriómat is.”

Jelenleg a Zeneakadémiára jár, ahol jazzt Binder Károlynál és Oláh Kálmánnál tanul, hegedűtanára pedig Környei Zsófia. „A jazz-zeneszerzés a főszakom, ami mellé felvettem a klasszikus hegedűt. Ez időbeosztás szempontjából kihívás, de megéri! Nagyon izgalmas mindkét

világban benne lenni; rengeteg inspirációt kapok, és nagy-szerű zenészekről tanulhatok.”

Várallyay Petra alkotóként és előadóként számos zenei projektben jelen van. A Sárk Péter Trió hamarosan megjelenő lemezén hegedül és énekel. A Jazzation többszörös nemzetközi díjas acappellaformáció részére írt kompozíciója, a Fall Like Rain a 2017-es hazai eurovíziós válogató döntőjében a legjobb négy közé jutott. „Sokáig szinte kizárólag instrumentális zenéket szereztem, éppen ezért egészen új dimenziók nyíltak meg, amikor elkezdtem öt énekhangra írni. Nagyon szeretek egy ilyen összeszokott csapattal kísérletezni, az emberi hangban végtelen lehetőségek rejlenek.”

A lehetőségek pedig nemcsak a zeneszerzés területén találják meg: a Várallyay Petra Trió népszerű koncerthelyszenek és nemzetközi fesztiválok fellépője. Tavaly nyáron volt az első erdélyi turnéjuk, ennek utolsó állomása a Csíkszereda Jazzfesztivál volt. „Hihetetlenül inspiráló volt ott játszani. Azt éreztük, hogy nagy nyitottsággal fogadta a közönség az olyan zenéinket is, melyekhez nem mindig könnyű elsőre kapcsolódni. Ilyen daraboknál különösen fontos, hogy megfelelően felkészítsük, beavassuk a hallgatókat. Ha ez sikerül, akkor az előadás nekik is izgalmas lesz, és együtt vagyunk jelen a pillanat varázsában született zenei világban.”

Várallyay Petra mentora Zsoldos Dávid: Petra családjából az enyémhez hasonlóan szinte egy kamarazsenekart ki lehetne állítani, muzsikuskénál tehát nincs hiány – az már nem kérdés, hogy kiváló zenész lesz-e, az sokkal inkább, hogy sokirányú tehetsége merre találja meg a legkönnyebb és leginkább önazonos útját a lehetőségekhez.

Varga Gábor

Egy gyakorlatias gyereksebész

Nincs nagyobb öröm annál, mint amikor egy kisgyerek felépül, mondja mély meggyőződéssel, ezért lesz gyereksebész. Díjai mellett nagy büszkesége, hogy a középiskolások számára létrehozott, ingyenes, tudományos nyári tábor szervezője lehet.

meke egészségéről van szó. „Viszont az is elvitathatatlan, hogy nincsen nagyobb öröm annál, mint amikor egy beteg kisgyerek felépül, és boldogan szaladgál. Ők a legösszetettebb betegek” – mosolyodik el.

Egy évig önkénteskedett gyermekosztályon, most gyakorlatát tölti a debreceni gyermekklinikán, emellett a Sántha Kálmán Szakkollégium elnöke, köztársasági ösztöndíjas, az Új Nemzeti Kiválóság Program résztvevője. De talán arra a legbüszkébb, hogy a szakkollégium Nyári Tudományos Táborának szervezője lehet. Az egyedülálló programot idén nyolcadik alkalommal rendezik meg. Az ingyenes tudományos nyári tábor lehetőséget ad kivételesen tehetséges középiskolásoknak arra, hogy bekapcsolódjanak egy-egy egyetemi kutatásba egy mentor segítségével. Varga Gábor ráadásul gyakorlati órákat csempéztett a programba, valamint megnyitotta a tábort a gyógyszerésztudományi kar számára is. Sőt szeretné, ha ez nem csak a debreceni egyetemen működne, hanem az ország többi orvosi egyeteme is csatlakozna.

Szeretne PhD-fokozatot szerezni, folytatni és bővíteni kutatási, oktatási tevékenységeit, illetve gyermeksebészetet is tanítani, külföldön is részt venni szakmai programokban, kutatásokban – mindezt úgy, hogy közben klinikai orvos is... Egyetlen ellensége az idő. „Nagyon nehezen tudom beosztani az időmet. Egy ismerősöm tanított nekem egy listázást, úgynevezett ábécé-módszert, amelynek segítségével fontossági sorrendbe rakom, e szerint végzem a feladataimat, de ha megnézem most a telefonomat, van olyan A betűs, ami két hete nem került sorra. Ebben várnék elsősorban segítséget a mentoromtól, nagyon fontos lenne, hogy megtanítsa menedzselni az időmet.”

Varga Gábor mentora dr. Fekete György: Követni sem könnyű, mi mindent csinál egy nap Varga Gábor, jó kedéllyel, magabiztosan és tele további új tervekkel! Első találkozásunk és beszélgetésünk meggyőzőt arról, hogy tudása, sokirányú érdeklődése és segítő, empatikus személyisége nem véletlenül vezette a választott orvosi hivatás felé. Iggyekszem segíteni, hogy a gyermekek gyógyításához minél több tapasztalatot, gyakorlati élményt gyűjthessen. Örülök, hogy megismerhettem.

Fontos szakmai tapasztalata Varga Gábor hatodéves orvostanhallgatónak, hogy míg a felnőttégségügyben a legtöbb esetben a beteget igazából már nem lehet teljesen meggyógyítani, addig a gyerekeknél teljesen más eredményekkel kecsegtetnek ugyanazok a beavatkozások, hiszen sokkal fiatalabb a szervezetük, és pozitívabban reagálnak a kezelésekre. „Egy gyereksebésznek például sokkal nagyobb a felelőssége, mint annak a sebésznek, aki egy 60 éves férfin hajt végre beavatkozást, hiszen ha egy 12 éves kamasz lányon marad egy heg, az egész életét megpecsételheti. Nagyon szépen, aprólékosan kell dolgozni. Szakmailag is nagy kihívás gyermeksebésznek lenni, talán ezért is szeretnék ezen a területen elhelyezkedni” – mondja.

Kezdetben matematikusnak készült, de a nyíregyházi kórházban szerzett gyermekkori emlékei végül felülírták a terveit. Édesanyja gyermekgyógyász, és ő kiskorában rengeteg időt töltött vele a kórházban, miközben számtalanszor tanúja volt annak, hogy milyen jó érzés a szülők arcán látni, amikor gyermekük teljesen felépül. Akkor tanulta meg azt is, hogy bár sokan banális dolgokkal jönnek be az ambulanciára, türelemmel kell feljükk fordulni, hiszen a szülő fejében a legrosszabb dolgok fordulnak meg, főleg ha a gyer-

Ziemons Jennifer Melanie

Jenny miniatűr világa

A német–magyar lány hosszú évekig súlyos beteg volt. Az orvosok lemondtak róla, de ő soha nem adta fel. Meg akarja mutatni a világnak, hogy bármi sikerülhet, ha eléggé akarjuk. Itthon és nemzetközi versenyeken is aranyérmeket szerzett, tavaly olimpiai aranyérmes cukrász lett.

Németországban nevelkedett, majd szülei válása után édesanyjával Magyarországra költözött Ziemons Jennifer Melanie. Az Állatorvostudományi Egyetem megkezdése előtt baleset érte, de az első tünetek csak fél év múlva, tanulmányai közben jelentkeztek. Három évig küzdöttek az életéért, 34 kilósan már lábra sem tudott állni. Aztán jött egy fordulópont, s anyukájával rendíthetetlenül hinni kezdtek a gyógyulásban. Átesett egy gerincműtéten, majd újra tanult járni. Eleinte a fájdalomtól ordítva tett meg néhány lépést, aztán minden egyes nap egy-kettővel többre volt képes.

Betegsége alatt hat alkalommal sikeresen felvételizett korábbi egyetemére. Felépülésének hosszú ideje erőssé tette, de érezte, hogy nem tudna már visszaülni az iskolapadba. Akkor következett élete újabb mélypontja. Ötéves korától állatorvosnak készült. Úgy érezte, másra nem is jó. De azt is tudta, hogy olyasmivel szeretne foglalkozni, ami kreatív, gyógyítja a saját lelkét. Anyukája végig támogatta, segítette új célja kitűzésében. Végül úgy döntött, a cukrászat lesz a szakmája. „Mindig is kerestem a kihívásokat, így nem volt számomra kérdés, hogy elkezdjek versenyeken indulni” – mondja.

„A szakmám lett az életem” – fűzi hozzá.

Az emberek többsége imádja azokat az apró-cseprő dolgokat, amelyek felvidítják. Jenny is rajong értük. A miniatűr

alkotások magukon viselik a kézjegyet. Csak 2015 januárjában kezdett cukormasszával dolgozni, novemberben pedig már Birminghamban, a Cake International versenyen hihetetlen dolgot vitt véghez: aranyérmet zsebelt be mind a négy alkotásáért. Az egyik, amely egy minicukrászdát ábrázolt, a sütiket két milliméter nagyságú málnaszemek voltak.

Vannak olyan tárgyak, amelyek úgy néznek ki, mint a „nagyok” csak kicsit összemertek. Ziemons Jennifer Melanie 120 kiló cukormasszából készített egy hétszobás, mindennel berendezett babaházat, amelyet 2016 októberében Erfurtban, a cukrász-világajnokságon aranyérmel jutalmaztak. Tervei között szerepel még néhány olimpiai és világbajnoki aranyérem begyűjtése.

Európa egyik legnagyobb cukrászati üzemét szeretné megnyitni családi vállalkozásban. „Mozgáskorlátozottakat is szeretnénk foglalkoztatni az üzemben, érezzék ők is, hogy a társadalom megbecsült és hasznos tagjai – mondja –, tudom, milyen érzés, amikor úgy érzi az ember, hogy semmit sem ér...” A létesítményben nagyrészt olyan termékeket gyártanak majd, amelyek Magyarországon és az Európai Unióban is újdonságnak számítanak. Azt is tervezi, hogy saját cukrászdákat, valamint kávézókat nyitnak majd Budapesten és külföldön. A másik célja pedig az, hogy híres esküvőitorta-dizájnert legyen, és egész Európába szállítsák minél nagyobb és szebb alkotásait.

Ziemons Jennifer mentora Illés Gabriella: Igazi mesebeli történet a kitartásról, a tehetségről – már most! És Jennifer előtt még akkor is nagyon hosszú út áll, ha csak azokat a dolgokat valósítja meg, amiket eddig a fejébe vett. Ezen az úton pedig, remélem, lehetek majd a tarisznyába rejtett hamuban sült pogácsa vagy épp a tiúndértől kapott fésű, amely jó helyen és kellő időben jó szolgálatot tesz, segíti őt!